

sij

strani 4 do 9

ACRONI Z NOVIM VALJAVSKIM
OGRODJEM V OBDOBJE 2500

strani 10 in 11

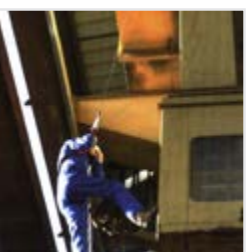
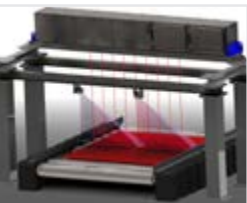
EVGENY ZUBITSKIY
ZADOVOLJEN Z OGLEDOM
NAJVEČJIH DRUŽB SKUPINE SIJ

strani 20 in 21

NOŽI RAVNE, POMEMBNI ZA
VELIKE JEKLARJE V JUŽNI KOREJI

stran 35

DOBRONAMERNA
ODLOČITEV SE JE IZKA-
ZALA ZA NEUČINKOVITO

INVESTIRAMO

- 4** ACRONI Z NOVIM VALJAVSKIM OGRODJE V OBDOBJE 2500
SPREJEMAMO VISOKE GOSTE
- 10** EVGENY ZUBITSKIY ZADOVOLJEN Z OGLEDOM
NAJVEČJIH DRUŽB SKUPINE SIJ
- 12** POROČAMO
- 12** ULITO V ŠTEVILKE APRILA 2013
- 13** ORGANIZIRAMO SREČANJA
- 13** UPRAVNI ODBOR GZS OBMOČNE
ZBORNICE KOROŠKE V METALU RAVNE
- 14** NAPREDUJEMO
- 14** NOVO OBDOBJE TOČNEGA MERJENJA NA NOVEM
VALJAVSKEM OGRODJU
- 16** NOV SODOBEN RAVNALNIK DEBELE PLOČEVINE PREDAN V
UPORABO

VLGAMO

- 18** DOVODNA VALJČNA MIZA USPEŠNO OPRAVILA IZPIT
NAPREDUJEMO
- 20** NOŽI RAVNE, POMEMBNI ZA
VELIKE JEKLARJE V JUŽNI KOREJI
- 22** TRŽIMO
- 22** NOŽI RAVNE NA MEDNARODNEM SEJMU ZA LESNO
INDUSTRIJO LIGNA 2013 V HANNOVRU
- 23** RAVNE STEEL CENTER NA SEJMU FORMA TOOL 2013
- 24** SKUPAJ PRIPRAVLJENI NA TRŽNE IZZIVE
- 24** ACRONIJEVA ČETRTA MARKETINŠKA KONFERENCA
SKUPAJ PRIPRAVLJENI NA TRŽNE IZZIVE
- 26** EVROPSKI DAN JEKLA, 16. MAJ 2013
- 28** POVEZUJEMO SE
- 28** V RAZVOJNI CENTER SE JE POVEZALO SEDEM RAZVOJNO
USMERJENIH PODJETIJ

PRESOJE

- 30** ZAHTEVNE TRGE OSVOJIJO IN OBRŽIJO LE NAJBOLJŠI
VARČUJEMO Z ENERGIJO
- 32** OBRAČUNSKA KONICA ZA ELEKTRIČNO ENERGIJO
- 33** SKRIBIMO ZA VARNOST
- 33** PREVIDNOST PRI VZDRŽEVALNIH DELIH NA VIŠINI
- 34** NAŠI SODELAVCI
- 34** KADROVSKA GIBANJA V APRILU 2013
- 35** BODIMO PREUDARNI
- 35** DOBRONAMERNA ODLOČITEV SE JE IZKAZALA ZA
NEUČINKOVITO
- 36** PREDSTAVLJAMO SODELAVCE
- 36** »KAJ MI BO SREČA, POMEMBNO JE, DA SEM DOBRE VOLJE«
- 38** POGOVARJAMO SE
- 38** O JUTRANJI KAVI
- 40** POVEZANI SMO
- 40** 16. SREČANJE ZAPOSLENIH V KEMIJSKIH LABORATORIJIH
- 41** PO CELJU IN OKOLICI

LOKALNO-AKTUALNO

- 42** APRIL USPEŠEN TUDI ZA PK FUŽINAR RAVNE
- 43** UBRANI GLASOVI MLADIH PEVCEV
- 44** OBNAVLJAMO ENERGIJO
- 44** REGIJSKO TEKMOVANJE SKEI KOROŠKE V MALEM
NOGOMETU
- 45** MOŽJE V PAJKICAH
- 46** POTUJEMO
- 46** SOCOTRA, SKRIVNOSTNI OTOK
- 48** OBUJAMO PRETEKLOST
- 48** ŽIVAHEN UTRIP NAŠEGA ŽELEZARSKEGA
KRAJA V ZAČETKU PETDESETIH LET

ŠPIKOV KOT

- 50** PTIČJI ŠPIK
- 51** AFORISTIČNA ŠARŽA
- 51** KARIKATURA
- 52** MODRUJEMO
- 52** MOŽGANSKI KRIŽKRAŽ

Fotografija na naslovnici:
www.photopress.com

Slovenska industrija jekla

Interna mesečna revija skupine SIJ – Slovenska industrija jekla

Glavna in odgovorna urednica:
Anja Potočnik.

Področna urednika:
za gorenjsko regijo Stane Jakelj, Acroni,
in za koroško regijo Melita Jurc, Metal Ravne.

Uredniški odbor:
SIJ – Slovenska industrija jekla: Monika Štojs; Acroni: Metka Šuštaršič, Petra Žvan, Nataša Karo; Metal Ravne: Vesna Pevec Matijević, Eleonora Gladež; Serpa: Mitja Laure, Karmen Stražičnik; Elektrode Jesenice: Rafko Penič, mag. Mojca Šolar; Noži Ravne: Egidij Hudrap, Romana Petek; SUZ: mag. Tanja Avguštin Čufer, Teja Platiša; ZIP center: Kristijan Oprešnik.

Stalni sodelavci:
Boris Berginc – Špikov kot; Tone Kelbl in Marjan Mencinger – Obnavljamo energijo/pohodništvo in potovanja; Drago Ronner – križanka; Andrej Brumen - Dejde – Aforistična šarža.

Nepodpisane fotografije:
arhiv SIJ-a, Dreamstime, iStock, Shutterstock, Microsoft Office Online, www.wikimedia.org.

Jezikovni pregled: mag. Andreja Čibron - Kodrin.

Oblikovanje: Sans, Andrej Knez, s.p.

Tisk: ZIP center.

Naklada: 3000 izvodov.

Izdajatelj in naslov uredništva: SIJ – Slovenska industrija jekla, d. d., Gerbičeva 98, 1000 Ljubljana, tel.: 01/242 98 18, e-pošta: anja.potocnik@sij.si, melita.jurc@metalarvne.com, stanislav.jakelj@acroni.si

Anja Potočnik, pomočnica uprave za odnose z javnostmi in odgovorna urednica, SIJ – Slovenska industrija jekla

foto Irena Herak

Protokol je simfonija forme

Za nami je še en velik dogodek. Slovesen zagon novega, več kot 42 milijonov evrov vrednega valjavskega ogrodja v Acroniju je bil zanimiv in prijeten, so pohvalili dobro organizacijo in izvršen program dogodka številni gostje, ki so nam s svojo prisotnostjo izkazali spoštovanje. Zaznamovali sta ga posebni gostji – prva dama in kraljica. Predsednica slovenske vlade mag. Alenka Bratušek, ki je brez oklevanja prevzela krmilo države v nezavidljivih časih, je tudi brez pomisleka stopila v kabino in skupaj z našim valjavcem Darkom Šepicem zvaljala ploščo iz debele pločevine za daljni ameriški trg, kajti naše jeklo tam čez lužo močno cenijo. Dogodki čez lužo imajo za Slovence svojo moč – vsem se je pred leti v olimpijski Kanadi v srca usedla kraljica teka na smučeh Petra Majdič, po kateri se novo ogrodje imenuje in ki simbolizira jekleno voljo, vztrajnost, srčnost in pogum. Tega ne manjka tudi našemu predsedniku uprave Tiborju Šimonki, ki je v svojem govoru predsednici vlade in ostalim gostom odločno povedal, da kljub vlaganjem jeklarjev ne čakajo dobri časi, če bomo prisiljeni delovati v nekonkurenčnem okolju s previsokimi cenami energentov in nerazumnimi davki na obnovljive vire energije. Ja, to je bil en z emocijami nabit dan! Priprave nanj so se začele že konec lanskega leta. In prva generalka je bila rekordna, le 32 dni trajajoča menjava starega ogrodja. Ekipe sposobnih in marljivih jeklarjev so delale brez prestanka 24/7. Lahko si samo predstavljate, kako uigran je moral biti naš jeklarski orkester, da mu je to uspelo. In verjetno so imeli »do nule« izdelan protokol. Protokol? Ali ni to nekaj povezanega z dogodki in drugimi »ceremonijami« in je namenjeno samo oteževanju življenja z nepotrebnim kompliciranjem? Eni protokol razumejo, drugi pač ne. Upam, da ste med tistimi, ki tako kot šefinja protokola Ksenija Benedetti veste, da je protokol vaša osebna simfonija forme za preseganje meja mogočega in za vaš trden poslovni korak. Vsako delovanje potrebuje za uspeh svoj protokol, tj. določena pravila, da je komunikacija sodelujočih gladka za izpolnitev skupnih ciljev. In prepričana sem, da smo slednjemu predani vsi v skupini SIJ – Slovenska industrija jekla.

ACRONI Z NOVIM VALJAVSKIM OGRODJEM V OBDOBJE 2500

Acroni je 27. maja 2013 namenu predal novo sodobno valjavsko ogrodje, ki bo omogočalo izdelovanje širših – tudi do 2500 mm širokih, tanjših in zahtevnejših vrhunskih jeklenih izdelkov. S tem Acroni razširja svojo ponudbo izdelkov, s čimer si utrjuje položaj vodilnega proizvajalca debele pločevine v EU in se podaja na osvajanje novih trgov.

besedilo Anja Potočnik, pomočnica uprave za odnose z javnostmi in odgovorna urednica, SIJ – Slovenska industrija jekla
foto Dobran Laznik, Aperturia, in Stane Jakelj, RCJ

**TIBOR ŠIMONKA, PREDSEDNIK UPRAVE
 SKUPINE SIJ – SLOVENSKA INDUSTRIJA JEKLA:**

(...) »Novo valjavsko ogrodje je za nas več kot moderna vrhunska naprava za valjanje debele pločevine, ki bo odslej širša, tanjša in bolj kakovostna, da bomo lahko skupaj soustvarjali želje in izpolnjevali potrebe kupcev. Je več kot pogumen korak proti Acronijeveemu cilju postati največji dobavitelj nerjavne debele pločevine v Evropski uniji. Je velika naslednja jeklena zmaga v disciplini konkurenčnost«. In ta disciplina je prav tako neusmiljena kot tek na smučeh; tu ni popravnih izpitov, če zaostaneš za tekmece, te ne čakajo, poženejo se naprej in potem je prepozno razmišljati o zamujenih priložnostih. Smo vrhunsko usposobljeni in opremljeni, da hitreje kot konkurenca dobavljamo najzahtevnejša jekla, vlagamo v lastno surovinsko bazo in v prodajno-obdelovalne centre po svetu. Mi jeklarji smo naredili vse, da bi tekli zmagovalno.

(...) Prav zato želim ob vsem spoštovanju vaše prisotnosti, gospa predsednica, in tega slovesnega trenutka izkoristiti to priložnost za pomembno sporočilo in prošnjo hkrati:

Skupina SIJ – Slovenska industrija jekla je četrti največji slovenski izvoznik in eden največjih slovenskih zaposlovalcev – zaposluje 3200 ljudi in smo steber razvoja v gorenjski in koroški regiji, z davki pa skupaj z zaposlenimi prispevamo v državno blagajno skoraj 60 milijonov evrov. Od leta 2007 smo v tehnološko posodobitev proizvodnje, ekologijo, informatiko in razvoj skupno vložili kar 405 milijonov evrov.

Imamo znanje, tehnologijo in trg, nimamo pa konkurenčnih pogojev za boj s svetovno konkurenco. Od države ne pričakujemo in ne zahtevamo nič več kot le to, kar drugi naši konkurenti v EU že imajo: konkurenčno družbeno-ekonomsko okolje in predvsem konkurenčno ceno energentov. Za to, da danes plačujemo 15-krat večje davke za obnovljive vire energije in večje cene omrežnine kot naši konkurenti, ni opravičila. Nikar ne ohromimo še tisto dobro, kar imamo, to je večino izvoznikov, ki so motor Slovenije in veliki porabniki energentov.

Opravičujem se vam, predsednica vlade, in gostom današnje slovesnosti, da sem izrazil ta trenutek in povedal, kar nas teži. Če ne bi bil prepričan, da hodimo po robu in da nam lahko pomagata, tega ne bi storil. Energija pomeni za nas skoraj enako visok strošek kot delo; v letu 2012 je ta znašal 72,5 milijona evrov in je bil 12 odstotkov višji kot leto poprej, in tako 5-odstotno povečanje cen energije pomeni 5-odstotno znižanje plače ali pa odpuščanje. Kajti tega, česar trg ne prizna, mi ne moremo vgraditi v naše prodajne cene. Vlaganje v razvoj, tehnologijo in večjo dodano vrednost je edino, kar nas lahko ohranja. Tega se zavedamo in zato temu neomajno tudi sledimo.

Naredili smo vse, da bi tekli zmagovalni krog, dovolite, da ga tečemo, tečemo in se ne ustavimo. To je vendar naša skupna tekma, zato naj postane tudi naše skupno zmagoslavje.« (...)

ČASTNA GOSTJA PREDSEDNICA VLADE MAG. ALENKA BRATUŠEK

je poudarila, kako pomembno je, da se zanesemo na lastne sposobnosti, vanje zaupamo in da v Acroniju to že počnemo. Znova je bila odločna, da Slovenija tuje pomoči ne potrebuje in da je tudi v najtežjih časih treba vlagati v razvoj in napredek. Jeklarjem in drugim velikim porabnikom energije je premierka obljubila, da se bo koalicija trudila za znižanje cen električne energije.

SLAVKO KANALEC, GLAVNI DIREKTOR ACRONIJA:

»Novo valjavsko ogrodje omogoča izdelovanje širših, tanjših in bolj kakovostnih plošč iz debele nerjavne pločevine, s katerimi bomo razširili našo ponudbo proizvodov. Naložba je pomemben korak naprej pri našem cilju postati največji dobavitelj debele nerjavne pločevine v Evropi, nadejamo pa se tudi večjih naročil iz ZDA in z azijskih trgov.«

- Novo ogrodje omogoča valjanje plošč do širine 2500 mm.

- S svojo navzočnostjo nas je počastil tudi minister za gospodarstvo (skrajno levo) mag. Stanko Stepišnik, minister za gospodarski razvoj in tehnologijo; predsednica vlade mag. Alenka Bratušek; Tibor Šimonka, predsednik uprave skupine SIJ – Slovenska industrija jekla; Andrey Zubitskiy, predstavnik lastnikov in predsednik nadzornega sveta skupine SIJ, in Vladimir Proshin, odpravnik poslov iz ruske ambasade.

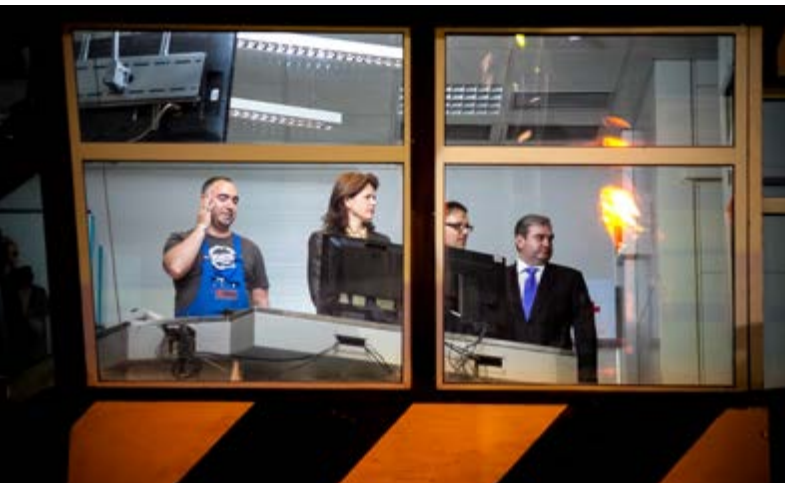
- (z leve) Alberto Bregante, glavni direktor italijanskega dobavitelja novega ogrodja, podjetja SMS Innse, in Roman Robič, duša in vodja projekta ter mojster vročega valjanja iz Acronija, sta s ponosom pojasnila, kako so samo v 32 dneh zamenjali 46 let staro in kar 700 ton težko staro valjavsko linijo Bluming.

- ▶ Kot da bi se njen glas utrgal z neba, tako nas je prevzela Ana Soklič z najnovejšo Bondovo pesmijo Skyfall.

- Acronijevci in pevec Joža Tomažin z Gorenjskim kvintetom nas je spomnil, da ne smemo pozabiti, od kod so lepote Slovenije.

- (z leve): valjavec Darko Šepic iz Acronija; predsednica vlade mag. Alenka Bratušek; Roman Robič, vodja projekta menjave valjavskega ogrodja v Acroniju; Andrey Zubitskiy; predstavnik ruskih lastnikov in predsednik nadzornega sveta skupine SIJ. Predsednica vlade Republike Slovenije magistrica Alenka Bratušek je na novem ogrodju zvaljala ploščo iz debele nerjavne pločevine in s tem simbolno predala napravo namenu.

ZGODOVINA IN POTEK INVESTICIJE V NOVO 42 MILIJONOV EVROV VREDNO VALJAVSKO OGRODJE

1967	Tedanja Železarna Jesenice v delovni proces preda 700-tonsko valjavsko ogrodje.	2010	Podpisana je pogodba za nakup novega valjavskega ogrodja.	del, montaža novega valjavskega ogrodja skupaj z izvedbo vseh elektrodel) in zaključni fazi menjave in zagona novega sodobnega valjavskega ogrodja za valjanje debele pločevine novo ogrodje preizkusimo na t. i. vročem testu delovanja (januar 2013).		
1997	Zaključen je projekt Modernizacija vroče valjarne.	2011	Izvedena je prva faza projekta Novo tehnološko sodobno valjavsko ogrodje Plate Mill (Ogrodje za valjanje debele pločevine).			
2004	Zaključen je projekt vgradnje novih motorjev valjavskega ogrodja.	2012	Projekt Novo tehnološko sodobno valjavsko ogrodje Plate Mill nadaljujemo z demontažo starega valjavskega ogrodja (december 2012).			
2008	Postavijo se prvi koncept za menjavo valjavskega ogrodja v Vroči valjarni, ideje za projekt in izvedbo projekta.	2013	Po zgolj 32 dneh intenzivnega dela pri projektu (ustavitev, demontaža, izvedba gradbenih			
2009	Potekajo tehnični razgovori in referenčni ogledi za nakup novega valjavskega ogrodja.				2013	Projekt bo dokončno zaključen z izvedbo vseh testov in s predajo kompletne dokumentacije v poletnih mesecih tega leta.

- Najsodobnejše ogrodje dobi svojo vrednost šele z jekleno voljo in brezmejno predanostjo ljudi, ki delajo pri njem. Kdo bi bila torej lahko boljša botrica novemu jeklenemu ogrodju kot Petra Majdič, ena največjih slovenskih športnic vseh časov, ki poleg jeklene volje poseblja tudi pogum, vztrajnost, srčnost in zdravo trmo, kot sta dejala voditelja prireditve, Slavko Kanalec, glavni direktor Acronija, in priznana poslovna trenerka Marta Kos Marko.

- Steve Cucich (na sredini), direktor ameriške družbe Kopo International, je voditeljema otvoritve zaupal, da bo ploščča, ki jo je zvaljala predsednica vlade, odšla prek luže v Ameriko.

TEHNOLOŠKI POSTOPEK NA NOVEM VALJAVSKEM OGRODJU

Slab debeline do 250 mm in širine do 2.050 mm ogrejemo v potisni peči (temperature ogrevanja slabov dosegajo do 1300 °C in so odvisne od opredeljenih tehnoloških parametrov za posamezno skupino jekel).

Z izvlečno napravo se temperaturno homogen slab dvigne iz peči, odloži na valjalno progo in prepelje do novega sodobnega valjavskega ogrodja, kjer poteka proces vročega preoblikovanja.

Novo valjavsko ogrodje omogoča valjanje plošče v širini od 800 in vse do 2.500 mm in v debelini od 6 do 150 mm.

Celotni tehnološki proces je krmiljen avtomatsko preko programskega procesorja.

Po zaključku valjanja se dobljeni trak po transportni liniji odpelje do vročega ravnalnika, ki ga poravnava in pripravi za sprejem na linijo za razrez.

Linija za razrez trak razreže v plošče manjših dimenzij in plošče debele pločevine tako le v nekaj minutah dobijo svojo končno obliko.

ZANIMIVOST

Novo valjavsko ogrodje za svoje delovanje potrebuje 4 odstotke proizvodne moči električne energije Nuklearne elektrarne Krško.

besedilo Anja Potočnik, pomočnica uprave za odnose z javnostmi in odgovorna urednica, SIJ – Slovenska industrija jekla
foto Boštjan Ilenič, Acroni, in Dobran Laznik, Metal Ravne

EVGENY ZUBITSKIY ZADOVOLJEN Z OGLEDOM NAJVEČJIH DRUŽB SKUPINE SIJ

Predstavnik ruskih lastnikov Evgeny Zubitskiy je 21. maja obiskal gorenjski Acroni, 22. maja pa koroški družbi Metal Ravne in Noži Ravne. Visoki gost je bil, čeprav je seznanjen z vsemi podrobnostmi poslovanja in vlaganj v družbah skupine SIJ – Slovenska industrija jekla, pozitivno presenečen, saj je lepo videti dokončane projekte v funkciji in dobiti zagotovilo uprave in direktorjev, da bodo vsa pretekla vlaganja še naprej prinašala dobre rezultate ter da se nadejamo širitve našega tržnega deleža na obstoječih trgih in prodora na nove trge. Še posebno je bil navdušen nad vse višjo stopnjo obdelave jekel, ki se odvija v družbah Serpa in Noži Ravne. Evgeny Zubitskiy je potrdil pravilnost usmerjenosti v vlaganje v zagotavljanje čim večjih zmogljivosti mehanskih in toplotnih obdelav jekel, saj nam to omogoča hitrejše in kakovostnejše storitve, ki jih pričakujejo kupci naših vrhunskih in visokospecializiranih jeklenih izdelkov.

► Slavko Kanalec, glavni direktor Acronija; Evgeny Zubitskiy, predstavnik ruskih lastnikov; Tibor Šimonka, predsednik uprave skupine SIJ

• Vjačeslav Korčagin, namestnik predsednika uprave skupine SIJ; Evgeny Zubitskiy, predstavnik ruskih lastnikov; Tibor Šimonka, predsednik uprave skupine SIJ

• dr. Vasilij Prešern, svetovalec uprave za strateške projekte; Tibor Šimonka; Vjačeslav Korčagin; Evgeny Zubitskiy in Andrej Gradišnik, glavni direktor Metala Ravne

• Tibor Šimonka; Evgeny Zubitskiy; Marjeta Krof, vodja nabavne službe v Nožih Ravne; Stanko Vogel, proizvodno-tehnični menedžer v Nožih Ravne; Andrej Gradišnik in Vjačeslav Korčagin

ULITO V ŠTEVILKE APRILA 2013

Proizvodnja gotovih proizvodov v t

DRUŽBA	jan.–apr. 2012	ocena jan.–apr. 2013	indeks
* ACRONI	118.095	89.215	76
METAL RAVNE	26.614	24.179	91
NOŽI RAVNE	523	451	86
ELEKTRODE JESENICE	3.537	3.184	90
SUZ	1.427	1.523	107
SKUPAJ	150.196	118.552	79

Prodaja gotovih proizvodov v t

DRUŽBA	jan.–apr. 2012	ocena jan.–apr. 2013	indeks
ACRONI	120.888	92.689	77
METAL RAVNE	27.314	24.443	89
NOŽI RAVNE	604	546	90
ELEKTRODE JESENICE	3.599	3.347	93
SUZ	2.011	1.986	99
ODPAD PIVKA	76.119	91.328	120
DANKOR OSIJEK	10.012	8.911	89
RAVNE STEEL CENTER	2.604	3.411	127
NIRO WENDEN	1.625	1.599	98
** GRIFFON & ROMANO	3.505	6.135	175
SKUPAJ	248.281	234.396	94

Število zaposlenih

DRUŽBE SKUPINE SIJ	jan.–apr. 2012	ocena jan.–apr. 2013	indeks
Zadnji dan v mesecu	3.287	3.181	97
Kumulativno povprečje	3.279	3.088	94

Prodaja gotovih proizvodov v EUR

DRUŽBA	jan.–apr. 2012	ocena jan.–apr. 2013	indeks
ACRONI	168.083.659	139.645.846	83
METAL RAVNE	60.216.776	52.090.226	87
NOŽI RAVNE	5.804.923	5.819.783	100
ELEKTRODE JESENICE	6.088.443	5.808.854	95
SUZ	2.482.457	2.377.731	96
ZIP CENTER	864.849	941.785	109
SKUPAJ	243.541.107	206.684.225	85
ODPAD PIVKA	27.089.474	28.172.651	104
DANKOR OSIJEK	3.065.947	2.591.179	85
**** METAL EKO SISTEM	-	3.941.048	-
RAVNE STEEL CENTER	5.996.937	6.941.698	116
NIRO WENDEN	7.951.916	7.310.411	92
SIDERTOCE	4.783.315	4.586.072	96
** GRIFFON & ROMANO GROUP	12.830.207	16.874.822	132
SIJ SLOVENSKA OBDELAVA JEKLA	273.750	365.000	133
KOPO INTERNATIONAL	14.211.570	12.285.228	86
ACRONI ITALIA	1.717.303	36.710	2
*** ACRONI DEUTSCHLAND	175.000	-	-
SIJ, D. D.	3.134.206	2.662.233	85
SERPA	2.292.291	2.468.927	108
ŽELEZARNA JESENICE	678	125	18
ŽIČNA CELJE	821	1.179	144
SKUPAJ OSTALE DRUŽBE	83.523.415	88.237.283	106
** SKUPAJ VSE DRUŽBE	327.064.522	294.921.508	90

* proizvodnja in prodaja sta bili januarja nižji zaradi zaključevanja investicije v novo valjavsko ogrodje

** nekonsolidiran podatek

*** družba je od 1. 1. 2013 v likvidaciji

**** družba je postala del skupine SIJ 28. 8. 2012

besedilo Melita Jurc, področna urednica za koroško regijo, Metal Ravne
foto Arhiv Metala Ravne

UPRAVNI ODBOR GZS OBMOČNE ZBORNICE KOROŠKE V METALU RAVNE

Tokratna seja upravnega odbora GZS Območne zbornice Koroške, ki se je udeležil tudi predsednik GZS mag. Samo Hribar Milič, je potekala v Metalu Ravne, kjer je člane upravnega odbora najprej pozdravil direktor Metala Ravne Andrej Gradišnik, nato pa so si ogledali proizvodnjo v težki kovačnici.

Člani upravnega odbora koroške zbornice so na seji razpravljali o infrastrukturnih vprašanjih v regiji ter pri tem poudarili, da so težave na tem področju velika ovira za konkurenčnost koroškega gospodarstva, ter pozvali lokalno politiko k poenotenju o trasi tretje razvojne osi. Hitra cesta bi namreč odprla regijo navzven in pospešila gospodarski razvoj s pridobivanjem novih vlagateljev in odpiranjem delovnih mest. Lokalna politika mora prepoznati strateški interes gospodarstva in preseči lastne interese, je pri tem še poudaril direktor Metala Ravne Andrej Gradišnik.

Gospodarstveniki, člani upravnega odbora Območne zbornice Koroške, so sprejeli sklepe, s katerimi so vlado Republike Slovenije pozvali k čim hitrejši strokovni rešitvi tega infrastrukturnega problema, svet koroške regije pa k uskladitvi stališč glede umestitve trase hitre ceste v regiji. •

Seja upravnega odbora GZS Območne zbornice Koroške, od leve: Mojca Kert – predsednica UO GZS Območne zbornice Koroške, Tatjana Kupnik – direktorica GZS Območne zbornice Koroška, mag. Samo Hribar Milič – predsednik GZS in Andrej Gradišnik – član UO GZS Območne zbornice Koroške in glavni direktor Metala Ravne.

Člani upravnega odbora so si ogledali težko kovačnico Metala Ravne.

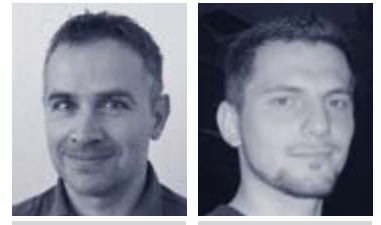

besedilo

Marko Lebar, vodja Skupnih storitev, Vzdrževanje, Acroni
Evel Gluhic, inženir za avtomatizacijo, Vzdrževanje, Acroni

foto

Marko Lebar in Mitja Branc, Acroni

NOVO OBDOBJE TOČNEGA MERJENJA NA NOVEM VALJAVSKEM OGRODJU

Novo valjavsko ogrodje je sposobno precej točnejšega valjanja, kar posledično zahteva tudi točnejše meritve. Zato je bila odločitev za nakup novega in zmogljivejšega merilnika debeline Gamma-ray nujna. Z njim bomo lahko dosegali tudi do štirikrat natančnejše rezultate, z dobro dimenzijsko obdelanimi in pomerjenimi vzorci različnih jekel iz proizvodnje pa tudi boljšo pravilnost in kontrolo.

RAZLOG MENJAVE STAREGA MERILNIKA

Stari merilnik Gamma-ray, ki trenutno še obratuje, se približuje koncu uporabne življenjske dobe. Točnost meritve izotopskega merilnika med drugim pogojuje tudi razpolovna doba ionizirajočega vira, v našem primeru Cs-137. Uporabne rezultate nam glede na zahteve proizvodnega procesa izvor zagotavlja v obdobju polovične razpolovne dobe, torej najmanj 15 let. Točnost meritve ima dve komponenti, in sicer pravilnost in natančnost. Natančnost meritve je onesnaženost merilnega signala s šumom, pravilnost meritve pa je odvisna od sistematičnega pogreška, ki ga skušamo zmanjšati s korekcijskimi faktorji. Stari merilnik je dopolnil 12. leto delovanja in je zaradi razpada izotopa izgubil že okoli 20 odstotkov natančnosti. Ob nakupu je bila njegova aktivnost 30 Ci, zdaj pa je padla na 19 Ci, kar pomeni, da se s časom amplituda merilnega signala manjša, s tem pa se večja razmerje šum : signal. Novo valjavsko ogrodje je sposobno precej točnejšega valjanja, kar posledično zahteva tudi točnejše meritve. Zato je bila odločitev za nakup novega in zmogljivejšega merilnika nujna. Z novim merilnikom bomo lahko dosegali tudi do štirikrat natančnejše rezultate, z dobro dimenzijsko obdelanimi in pomerjenimi vzorci različnih jekel iz proizvodnje pa tudi boljšo pravilnost in kontrolo.

PRIPRAVA NA MENJAVO

Aktivnosti pri projektu smo začeli že konec leta 2011 z zbiranjem ponudb in referenčnimi ogledi, ki so nam jih omogočili ponudniki. Zelo kmalu smo ugotovili, da bo našim zahtevam po točnosti in kakovosti zadoščal le en ponudnik, to je IMS Messsysteme GmbH iz Nemčije. Z njim smo v prvi polovici lanskega leta tudi podpisali pogodbo v okviru investicijskega vzdrževanja IV 440. Pogodba je obsegala le nabavo merilnika in njegov zagon. Za vse ostalo smo poskrbeli v oddelku Skupne storitve z dobrim sodelovanjem s skoraj vsemi oddelki Vzdrževanja. Prvo fazo projekta smo začeli že med decembrsko ustavitvijo, ko se je menjalo valjavsko ogrodje. Z gradbenim podjetjem smo pripravili temelj in položili tire, vzporedno pa pripravili načrt za nosilno konstrukcijo za kabino, kjer je sedaj vgrajena elektronska oprema merilnika. Kabina z elektroničko je v višini operaterske kabine, dvignjena nad nivojem proge, tako da se merilnik lahko zapelje pod njo. Ogrodje – od načrta do izvedbe – so izdelali v oddelku Tehnične storitve, kabino pa smo naročili pri zunanjem podjetju Bandelli. Ker imamo dobre izkušnje s hlajenjem tovrstnih prostorov, smo sami poskrbeli za nabavo in kasneje tudi montažo t. i. split klimatske naprave. Med 10. in 16. februarjem letos je v okviru pogodbe bilo organizirano petdnevno šolanje in testiranje na našem novem merilniku Gamma-ray. Izjemno dobro pripravljeno teoretič-

Delavci, ki so opravili glavno delo pri menjavi merilnika Gama-ray (od leve proti desni): Evel Gluhić, Peter Markelj in Janez Sterle

no in praktično izobraževanje je potekalo na sedežu podjetja IMS Messsysteme GmbH v Heiligenhausu. Po izobraževanju so merilnik, na katerem smo se učili, in pripadajočo opremo poslali v Acroni. Radioaktiven izvor CS-137 aktivnosti 50 Ci so zaradi varnostnih zahtev transporta poslali ločeno, za čas do vgradnje pa smo ga spravili na varno v skladišče. V Sloveniji je to najaktivnejši izvor sevanja poleg uporabljenih izotopov v Nuklearni elektrarni Krško. Da je vse potekalo po veljavnih predpisih, je poskrbela pooblaščen odgovorna oseba za varstvo pred sevanji Andreja Purkat.

AKCIJA

Do aprila smo od IMS-a prejeli vso opremo, sami pa smo priskrbeli potreben potrošni material za inštalacijo. Delavci strojnega vzdrževanja so montirali ogrodje kabine, nanj postavili kabino in uredili dostop do nje. Na pripravljene tire so postavili tako imenovani C-jarem, konstrukcija merilnika je namreč v obliki črke C. Spodnji del merilnika z izvorom se zapelje pod valjčno mizo in merjeno ploščo, na zgornjem delu pa je sprejemni del.

V 15. in 16. tednu smo večino časa porabili za inštalacijska dela. V kabino smo postavili glavno elektro omaro, v nivoju merilnika pa vmesno komandno omarico in vodno omaro. Izdelali smo vse kableske trase, položili kable, uredili dovod in na koncu tudi vse sami zvezali. Skupaj z elektro asistentom Zvonetom Medjo smo povezali vse analogne in digitalne vhode in izhode, ki so potrebni za integracijo merilnika v prvi nivo vodenja Valjarne. S sistemskim inženirjem iz Procesne informatike Zdravkom Smolejem pa smo vzpostavili komunikacijo med merilnikom in drugim nivojem vodenja Valjarne. Dovod primarne hladilne vode za hladilni tokokrog merilnika in zrak, ki odpira zaslonko izvora, je pripravil oddelek Inštalacije. Med tem smo se z vodjem projekta s strani IMS-a dogovorili za termin, v katerem bodo preverili vso montirano opremo, inštalacijo in

zagnali merilnik. Monterja sta prispela 23. aprila in z navdušenjem ugotovila, da je vsa oprema ustrezno montirana in da so narejeni že vsi električni priklopi. Tako sta bila potrebna le še podroben pregled in funkcionalni preizkus delovanja. Takoj naslednji dan smo že vgradili radioaktivni izvor in obvestili Zavod za varstvo pri delu. Pred zagonom merilnika je njegov strokovnjak v vlogi radiologa izvedel meritve v okolici merilnika pri odprti in zaprti zaslonki. V oceni varstva pri delu je potrdil, da je načrtovana varnostna ograja okoli merilnika ustrezna in da bo dostop do merilnika ustrezno nadzorovan.

USPEŠEN ZAKLJUČEK DEL

5. maja letos sta inženirja iz IMS-a zaključila svoje delo. Kalibracijo merilnika sta izvedla s svojimi etalonskimi ploščami. Za izboljšanje izračuna materialne kompenzacije iz kemične analize potrebujemo še vzorčne plošče tipičnih družin materialov, ki jih proizvajamo. Tako bomo dobili najboljše možne rezultate in kontrolo nad merilnikom. Primerjavo natančnosti in odzivnosti novega in starega merilnika prikazuje spodnja tabela:

	STARI MERILNIK THERMORADIOMETRIE	NOVI MERILNIK IMS
Izvor sevanja	Cs-137: 30 Ci	Cs-137: 50 Ci
Detektor	1*scintilacijski	6*komora
Čas povprečenja	150 ms	100 ms
Natančnost pri 40 mm	+/- 100 µm	+/- 26 µm

Dela pri projektu so potekala brez zapletov, sodelovanje z drugimi oddelki Vzdrževanja je bilo odlično. Vsi zaposleni v oddelku Skupne storitve smo delovali kot eno, vsi smo imeli za cilj čim boljše pripraviti merilnik, ki bo ob dobrem vzdrževanju in uporabi deloval vsaj 15 let. V to pa s tako dobro ekipo, ki jo imamo, ne dvomim. ●

besedilo

Marjan Kunšič, vodja tehnologije v Predelavi debele pločevine, Acroni
Borut Novšak, inženir strojništva v obratu Vzdrževanje, Acroni

foto

Marjan Kunšič in Borut Novšak, Acroni

NOV SODOBEN RAVNALNIK DEBELE PLOČEVINE PREDAN V UPORABO

Z montažo novega valjavskega ogrodja v decembru 2012 smo v Acroniju pridobili možnost valjanja debele pločevine širine 2500 mm, kar je prineslo tudi posodobitev opreme na področju predelave debele pločevine. Med to opremo spada tudi nov ravnalni stroj za ravnanje debele pločevine, ki so ga v celoti montirali sodelavci Vzdrževanja iz Acronija.

Ravnalnik dobavitelja Andritz Sundwig omogoča ravnanje plošč v debelinskem območju od 7 do 40 mm in trdnosti do 1200 N/mm². To je nivo trdnosti, ki ga dosegamo pri jeklih najvišjega trdnostnega ranga, kot so S960QL ali najtrša obrabno odporna in oklepna jekla.

Ravnalno linijo sestavljajo vstopna valjčna miza s centrirno napravo, ravnalnik, izstopna valjčna miza z laserskim merilnikom ravnosti, končna valjčna miza s portalnim razkladalnim žerjavom, rezervna kasetna z žerjavom za prenos in obračalna naprava za servisiranje kaset.

Jedro linije je valjčni ravnalni stroj s trinajstimi delovnimi valji (6 zgoraj, 7 spodaj), 15 vmesnimi valji in skupno 119 podpor-nimi kratkimi valji (56 zgoraj, 63 spodaj). Valji so razporejeni v tri vrste zgoraj in tri vrste pod linijo prehoda plošče in vgrajeni v ohišje. Ohišje z valji imenujemo kasetna, ki jo je mogoče avtomatsko izvleči iz stroja in zamenjati z rezervno v nekaj minutah.

TEORETIČNO JE USPEŠNOST RAVNANJA ODVISNA OD RAZMERJA MED DEBELINO PLOŠČE IN PREMEROM RAVNALNIH VALJEV

Za tanjše debeline se uporabljajo manjši premeri valjev, za debelejše debelejši. V osnovi gre za kontrolirano krivljenje plošče z ustrezno stopnjo plastifikacije jekla. Sistem izmenljivih kaset omogoča uporabo različnih premerov valjev na istem ravnalnem stroju. Naš ravnalni stroj ima premer delovnih valjev 200 mm, kar zagotavlja optimalne pogoje ravnanja za spodnji del debelinskega območja. Rezervna enaka kasetna omogoča trajno nemoteno obratovanje, ko je izgrajena kasetna poleg stroja na čakanju oziroma v popravilu. Valji so namreč podvrženi obrabi in poškodbam.

Zasnova stroja omogoča nagibanje in upogibanje valjev z namenom ravnanja nesimetričnih ali netipičnih prečnih profilov plošč. Nastavitve stroja potekajo preko matematičnega modela, ki zahteva poznavanje meje plastičnosti ravnane plo-

▲ Izdelava temeljev ravnalnika

▲ Montaža 86 ton težkega zgornjega dela stroja

šče. Uspešnost ravnanja bo zato manj odvisna od spretnosti operaterja, ponovljivost rezultatov ravnanja pa je v primerjavi s starimi ravnalniki boljša.

NOVOST NA LINIJI JE TUDI LASERSKI MERILNIK RAVNOSTI

S pomočjo laserjev in kamer bo po metodi triangulacije po ravnanju pomerjeno odstopanje ravnosti za vsako ploščo. Rezultati meritev bodo prikazani v tridimenzionalnem pogledu, zabeleženi in na voljo tudi kupcem pločevine.

CELOTNA MONTAŽA POD ROKAMI DOMAČIH VZDRŽEVALCEV

Izdelava temeljev in montaža stroja sta potekali po predvidenem načrtu. Pohvala velja našim vzdrževalcem, ki so pod nadzorom monterjev dobavitelja izvedli mehansko in elektro montažo stroja in s tem prihranili preko 200.000 evrov.

Gre torej za najbolj obsežno in zahtevno montažo, kar si jih je vzdrževanje zadalo, in sicer tako po mehanski strani kot tudi po elektro plati.

Dela smo začeli 13. marca letos, končali pa po prvomajskih praznikih. Montaža je potekala po dvoizmenskem urniku, dopoldanska izmena je delala od 6. do 16. ure, popoldanska izmena pa od 14. ure do polnoči. V vsaki izmeni je bilo pet ključavničarjev in pet električarjev, njihov delovodja pa je skrbel, da so dela potekala, kot je bilo načrtovano. Delovodje so svoje delo opravljali odlično, tako da z nadzorom projekta sam nisem imel večjih težav. Ti delovodje, ki so mi močno olajšali delo, so Mladen Mlinarič, Uroš Rozman, Klemen Polanc in Sandi Tišov.

Kot že rečeno, smo montažo začeli 13. marca letos, ko so se temelji posušili. Ker na delovišču ni bilo dovolj prostora za vse dele, je bilo logistično urejeno, da so bile komponente tja dostavljene, kot je potekala montaža. Dela so se odvijaj-

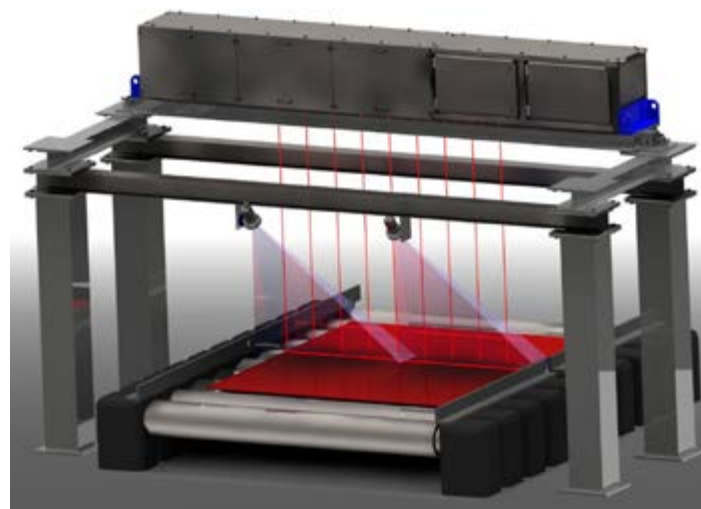
la po načrtih, dokler niso zaradi vremenskih razmer – snega začeli zamujati vgradni deli, tudi po več dni. Med čakanjem na glavne sestavne dele in elektro žice za povezavo agregatov smo se lotili drugih manjših del, kot so sestavljanje valjčnic, vgrajevanje elektro omaric v strojnico, montaža elektro polic, montaža vodil ... S spremenjenim zaporedom del smo pridobili nekaj časa, po drugi strani pa otežili montažo večjih delov, ker smo si zaprli delovni prostor.

V projekt je bil vključen tudi Prangl, ki je dvigoval težje dele, ker je zmogljivost mostnega dvigala v hali omejena na 30 t, nekaj delov pa je bilo težjih. Najtežji del je bil spodnji del ravnalnika, blizu 200 t. Z mostnim dvigalom nismo imeli težav samo zaradi zmogljivosti, temveč tudi zaradi nizke žerjavne proge, tako da smo nekatere dragocene dele dvignili dobrih 10 mm nad dele, vredne več sto tisoč evrov, in transportirali čeznje. Prav tako smo se morali prilagajati redni proizvodnji in odpremi, da so sodelavci lahko normalno delali. Mislim, da lahko rečem, da bi brez naše jeklene volje že marsikdo obupal. Konec montaže in začetek hladnega testiranja proge sta bila predvidena 27. aprila. Vsa večja dela, ki so bila potrebna za hladno testiranje, so bila končana do 27. aprila, tako da smo po mehanski plati ujeli roke, ker pa so imeli električarji večje težave z dobavo materiala, so nekoliko zamujali z izvedbo. Do vročega testiranja so bili vsi roki upoštevani in trenutno z novim ravnalnikom že ravnamo našo pločevino. Nadzorniki, ki so jih poslali iz Andriža, da bi nam pomagali, so bili z našo montažo zelo zadovoljni, kar nam pove, da smo zadovoljili tudi nemške standarde!

Konec koncev smo se pri montaži veliko naučili, tako za naprej, kar zadeva vzdrževanje, kot tudi to, da smo sposobni speljati tudi tako obsežen projekt, čeprav smo večkrat slišali, da je ta za nas preveč zahteven. Res, da smo se večkrat morali znajti, ker nismo imeli primerne orodja ali priprav, vendar smo z našo inovativnostjo in jekleno voljo rešili vse težave. Med montažo smo izvedli tudi že kar nekaj inovacij in iskric. ●

▲ Sestavljen stroj z izgrajeno kaseto

▲ Princip merjenja ravnosti plošč

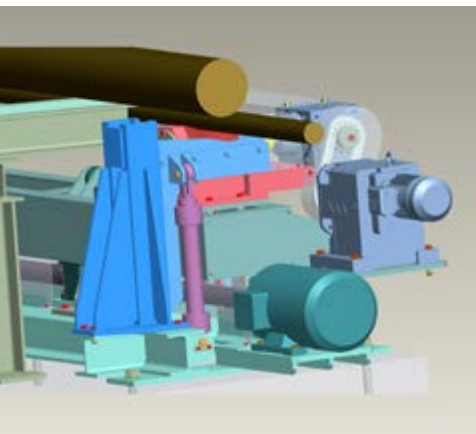
besedilo Janez Orešnik, konstrukcijski oddelek, Serpa

foto Janez Orešnik, Serpa

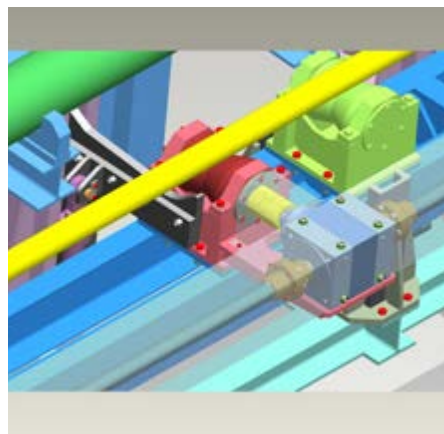

DOVODNA VALJČNA MIZA USPEŠNO OPRAVILA IZPIT

Po odločitvi Metala Ravne o nabavi novega luščilnega stroja smo v Serpi izvedli projekt šaržirne in dešaržirne mize, transporta ostružkov in dovodne valjčne mize za luščilni stroj.

▀ Sestava pogonskega sklopa v ProE Wildfire 5

▀ Kontrola dinamičnega gibanja komponent v ProE Wildfire 5

▀ Dovodna valjčna miza v Mehanski obdelavi kovačnice

Osnova za začetek projekta je bila postavitve (layout) proizvajalca luščilnega stroja EJP Maschinen iz Nemčije. Glavna naloga dovodne valjčne mize je nalaganje okroglih odkovkov s šaržirne mize na valjčnice in transport do vhodnega dela luščilne enote.

Nalaganje na valjčnice je izvedeno z dviznimi krivuljami. Krivulje so vodene z vodilnimi profili in kolesi. Silo, potrebno za dviganje, dajo usklajeno delujoči hidravlični cilindri maksimalnega hoda 300 mm.

Različne premere odkovkov (od 85 do 220 mm) na dovodni valjčni mizi je treba uskladiti s centrom luščilne glave. Za dvig ali spust celotne mize za približno 125 mm skrbijo štiri dvizna gonila, ki so med sabo povezana z gredmi in sklopkami na skupni pogon z elektromotorjem moči 11 kW.

Transport po dovodni mizi poteka po profilnih valjčnicah premera 200 mm. Valjčnice so uležajene v ohišju ter preko sklopk, zobniških kotnih gonil in gredi povezane na enotni pogon. Za pogon smo izbrali motorno zobniško gonilo moči 1,1 kW in ustrezen frekvenčni pretvornik. Delovna hitrost valjčnic tako znaša od 0,2 do 3 m/min.

Celotni projekt luščilnega stroja je izveden s programsko opremo Pro/ENGINEER Wildfire 5.0. Program sodi v družino integriranih aplikacij za razvoj in izdelavo izdelkov na različnih področjih tehnike. Podlaga za izdelavo projekta je 3D kos (part), ki ga umestimo v sestav (assembly). Na osnovi gibanja posameznih kosov sestave dovodne valjčne mize se lahko ugotovi medsebojno delovanje, zajedanje posameznih komponent in vpliv parametričnega spreminjanja dimenzij.

Projekt je bil več kot uspešno zaključen in naša dovodna valjčna miza danes že uspešno opravlja svoje naloge. ●

© Uroš Grabner / (oblik)kovalnica idej in TA2 GROUP | oglaševalska agencija

IME, VREDNO ZAUPANJA

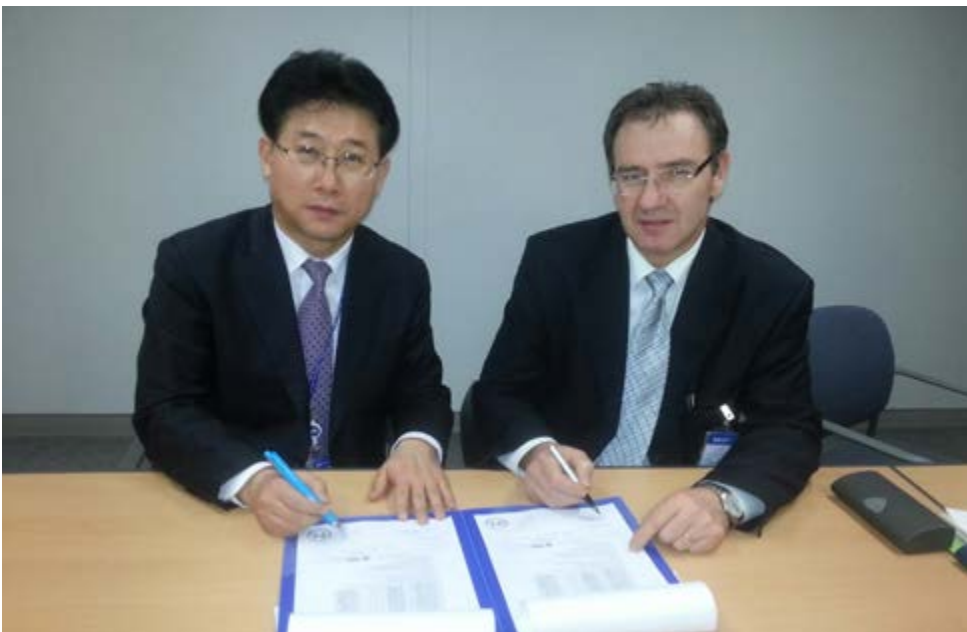

besedilo Janko Miklavc, menedžer prodaje, Noži Ravne
foto Arhiv Nožev Ravne

NOŽI RAVNE, POMEMBNI ZA VELIKE JEKLARJE V JUŽNI KOREJI

Republika Koreja oziroma Južna Koreja obsega 100.140 km² površine. Na njej nekaj čez 50 milijonov prebivalcev ustvari okoli 29.100 USD DBP po prebivalcu. To jo uvršča med 20 največjih ekonomij sveta, v tako imenovano skupino držav G20.

Podpis pisma o nameri ob zaključku pogajanj za naročilo (levo No-Kwon Park, glavni direktor/vodja tima integrirane nabave 1, desno Janko Miklavc, menedžer prodaje v Nožih Ravne)

V Sloveniji je Južna Koreja najbolj poznana po razviti avtomobilski industriji (Hyundai, Kia, Samsung in Daewoo), industriji elektronike (Samsung) in v zadnjem času tudi po glasbenem hitu pevca PSY.

Manj pa nam je znano, da je Južna Koreja po lanski izjemni 16,2-odstotni rasti postala šesta največja proizvajalka jekla na svetu. Noži Ravne se lahko pohvalimo, da smo s prodajo naših proizvodov soudeleženi v tej rasti.

V Južno Korejo prodajamo predvsem nože in držala za razrez debele pločevine. Predvsem uspevamo s prodajo večjih (daljših) in zahtevnejših proizvodov vse do dolžine 5.210 mm in kosovne teže čez 850 kg.

Leta 2006 smo na sejmu Euroblech v Hannoveru navezali stik s prodajnim agentom po imenu Jeffrey Young. Po sklenitvi agentske pogodbe nam je leto pozneje z njegovo pomočjo uspelo pridobiti prvo testno naročilo nožev za valjarno debele pločevine družbe Posco. Posco je s proizvodnjo 39,1 milijona ton jekla četrti največji jeklar sveta in največji v Južni Koreji.

Posco ima v Gwangyangu največjo integrirano jeklaro na svetu.

Po prvi dobavi nožev družbi Posco leta 2007 smo prvič obiskali Južno Korejo, družbo Posco in še nekatere druge kupce. Prodaja družbi Posco se je nadaljevala in nam je bila dobra referenca, da smo leta 2010 pridobili prvo naročilo tudi za Hyundai Steel Co. (v nadaljevanju HSC).

HSC je s 16,3 milijona ton proizvodnje (leto 2011) drugi največji jeklar v Koreji in dvajseti na svetu. Po proizvodnji jekla z elektro obločnimi pečmi (EAF) je celo drugi največji proizvajalec v svetovnem merilu. HSC spada v skupino podjetij Hyundai-Kia Automotive Group, ki je ena izmed največjih proizvajalk osebnih avtomobilov. Zanimivo je, da je edina proizvajalka avtomobilov z lastno proizvodnjo avtomobilске pločevine in ena redkih družb z močno vertikalno integracijo podjetij.

Trenutno HSC gradi tretjo visoko peč in vzporedno širi zmogljivosti za valjanje debele pločevine z dodatno drugo

Držala nožev – čakajoč na naslednjo operacijo

Vmesno merjenje pri brušenju debeline noža na končno dimenzijo

valjalno linijo in s posodobitvijo prve. Z načrtovanim zaključkom naložbe še v tem letu bo HSC povečal kapacitete na 23 milijonov ton.

Prav za novo – drugo valjarno debele pločevine nam je konec lanskega leta uspelo pridobiti veliko naročilo nožev in držal nožev za škarje za debelo pločevino. Končna pogajanja za naročilo so potekala sredi decembra na sedežu HSC v Seulu. Po podpisu pisma o nameri za naročilo smo morali hitro začeti priprave na izvedbo za nas tako zahtevnega naročila. Naročilo je zahtevno zaradi velikosti in s tem zasedenosti in obremenitve proizvodnih zmogljivosti z mersko velikimi proizvodi z zahtevnimi tolerancami in zahtevano izdelavo v kratkem roku brez količinskih odstopanj. Že pred prejemanjem uradnega naročila smo v Metalu Ravne naročili potrebne odkovke. Naročilo odkovkov je tudi za Metal Ravne pomenilo svojevrsten izziv. Poleg kratkega dobavnega termina je bilo treba izdelati vitke odkovke s čim boljšo ravnostjo. Za odkovke za držala nožev je bila podana dodatna zahteva za čim nižjo prisotnost zaostalih napetosti.

V skladu z naročilom smo 70 odstotkov naročenih nožev in držal uspeli pravočasno izdelati in dobaviti. Po zahtevi kupca smo jih zadnji teden aprila dostavili na krov ladje v genovskem pristanišču.

Drugi del, 30 odstotkov naročene količine moramo po isti pariteti dobaviti do konca junija. Glede na pravočasnost dobave odkovkov s strani Metala Ravne smo to količino v veliki meri že izdelali. Tako danes že lahko rečemo, da bomo največje enkratno naročilo v zgodovini poslovanja družbe Noži Ravne izpolnili v dogovorjenem roku. Prav tako smo prepričani, da bo kupec s kakovostjo dobavljenih proizvodov zadovoljen. Enake proizvode smo kupcu v manjšem obsegu dobavili že v preteklosti.

Izvedba naročila je za Nože Ravne še en pomemben korak v ohranjanju in pridobivanju tržnega deleža v Južni Koreji. Je odlična referenca za pridobivanje novih kupcev predvsem s področja prodaje proizvodov za valjarne debele pločevine tako v Koreji kot tudi globalno. V Južni Koreji nam med večjimi jeklarji še ostaneta Dongbu Steel in Donkuk Steel. Med ostalimi kupci je naš naslednji cilj vstop na kitajski trg. Z nedavno pridobitvijo primernih agentov se na ta korak že pospešeno pripravljamo.

Za uspešno izvedbo se zahvaljujem vsem, ki so sodelovali in še sodelujejo pri uresničevanju velikega in zahtevnega naročila za HSC. To so vsi prizadevni sodelavci družb Noži Ravne in Metal Ravne. ●

besedilo Drago Žužel, produktni menedžer nožev za les, Noži Ravne
foto Arhiv Nožev Ravne

NOŽI RAVNE NA MEDNARODNEM SEJMU ZA LESNO INDUSTRIJO LIGNA 2013 V HANNOVRU

10. maja 2013 se je v Hannoveru končal že 20. tradicionalni sejem za gozdarsko in lesno industrijo LIGNA 2013. Sejem je zopet potrdil, da je to najpomembnejši dogodek te vrste na svetu za celovito predstavitev novosti iz primarne obdelave lesa in lesnopredelovalne industrije.

▲ Za nože je bilo veliko zanimanja.

Na sejmu, ki ga je obiskalo preko 90.000 obiskovalcev, je razstavljal 1.637 razstavljalcev iz 46 držav s celega sveta. Obiskovalci na sejmu so prišli iz 100 držav, največ pa jih je poleg iz Nemčije bilo iz Italije, Finske in Avstrije. Letos se je močno povečal tudi obisk potencialnih kupcev iz Severne Amerike in Rusije. Manj je bilo obiskovalcev iz arabskih držav, Indije in JV Azije.

Na sejmu si je naš razstavljalni prostor ogledalo veliko obiskovalcev, s katerimi smo se pogovarjali o našem dosedanjem sodelovanju in o možnostih povečanja prodaje. Skoraj petina od njih so bili novi potencialni kupci. V primerjavi z Ligno 2011 lahko rečemo, da smo tokrat imeli več konkretnih pogovorov, ki nam bodo v bližnji prihodnosti povečali obseg naročil.

Od konkurence so se na sejmu predstavila podjetja iz Evrope – denimo Klingelberg iz Nemčije in Pilana iz Češke, razstavljal je tudi več kitajskih podjetij in kot največji konkurent se je predstavila tudi Kanefusa iz Japonske.

▲ Produktni menedžer nožev za les Drago Žužel s kupci ravnih orodij iz Rusije

Proizvajalci različnih plošč, furnirja in izdelkov iz masivnega lesa so na sejmu iskali orodja, s katerimi bi izboljšali svojo konkurenčnost. Zato je bil naš razstavljalni prostor dobro obiskan, saj smo v svetu vedno bolj znani kot proizvajalci visokokakovostnih orodij za obdelavo lesa.

Na sejmu smo tudi dobili potrditev, da je bila naša odločitev izpred štirih let, ko smo podpisali pogodbo o sodelovanju s podjetjem Raute OY, pravilna. Tako smo z njegovim posredovanjem dobili priložnost, da ponudimo naše nože največjemu finskemu proizvajalcu vezanih plošč, celuloze in rezanega lesa UPM Kymene.

Sejem LIGNA 2013 je bil za naše podjetje zelo zanimiv, saj smo poleg pridobitve novih kupcev spoznali tudi veliko novosti, ki bodo v prihodnje odločilno vplivale na razvoj lesnopredelovalne industrije. To pa nam bo velika pomoč pri oblikovanju in usvajanju novih izdelkov iz tega segmenta naše proizvodnje. ●

RAVNE STEEL CENTER NA SEJMU FORMA TOOL 2013

Na specializiranem sejmu orodjarske industrije smo predstavljali jekla Metala Ravne.

► Pogled na razstveni prostor Ravne Steel Centra

V Celju je od 16. do 19. aprila potekal že 12. bienalni sejem FORMA TOOL. Specializirani mednarodni strokovni sejem FORMA TOOL skupaj s sejmi PLAGKEM, LIVARSTVO in GRAF&PACK vsaki dve leti združi najbolj inovativna in razvojno usmerjena podjetja in posameznike. Na sejmu smo se predstavili proizvajalci orodij, ponudniki strojev in naprav, strojnega orodja, merilnih priprav, programske opreme ter normalij in materialov.

Sodelavci Ravne Steel Centra in Metala Ravne smo tudi letos predstavljali jekla in servisne storitve, ki jih tržimo. Kot največji dobavitelj orodnih jekel slovenskim orodjarnam smo imeli priložnost za poslovna srečanja ter izmenjavo mnenj in izkušenj z veliko večino domačih partnerjev. Navezali smo tudi nekaj novih kontaktov s trgovci in končnimi uporabniki jekel iz Nemčije, Srbije in Hrvaške.

Že nekaj let opažamo, nedavno sejmsko dogajanje pa nas je o tem tudi prepričalo, da izdelovalci orodij stremijo k ponudbi vse bolj obdelanega jekla. Danes je nemškemu končnemu uporabniku jekla skoraj nemogoče prodati samo razrezano jeklo brez dodatnih mehanskih obdelav. Ta trend zelo hitro prodira tudi v Slovenijo. Najboljši proizvajalci in dobavitelji normalij (Meusburger, Hasco, Fibro ...) želijo pokriti celotne potrebe jekla za izdelavo orodja in tako klasične steel centre zaradi odličnega servisa in prilagodljivosti izpodrivajo iz oskrbne verige.

Ker se v Ravne Steel Centru zavedamo trenda spreminjanja tržišča, smo si v preteklih letih močno prizadevali za zagotavljanje različnih servisnih storitev. Dogajanje na letošnjem sejmu nas je še bolj spodbudilo k čimprejšnji implementaciji že začelih projektov. Z izvedbo le-teh bomo postali konkurenčnejši tudi proizvajalcem normalij. ●

ACRONIJEVA ČETRTO MARKETINŠKA KONFERENCA

V Acroniju je 28. maja, dan po otvoritvi novega valjavskega ogrodja, potekala že četrta marketinška konferenca. Udeležili so se je predstavniki povezanih družb in agenti iz ZDA, Indije, Nemčije, Italije, Španije in vzhodne Evrope. Skupaj smo pregledali dosedanje rezultate in postavili cilje za naslednje obdobje. Novi izdelki, ki jih omogoča novo valjavsko ogrodje, bodo vsekakor omogočili prodor na nove trge. Udeležencem konference smo predstavili izboljšave, kamor sodijo predvsem širina do 2500 mm, možnost proizvodnje tanjših plošč do debeline 6 mm in ožje tolerance.

- V marketinški debati, ki jo je moderirala Monika Štojs, direktorica marketinga, SIJ – Slovenska industrija jekla, so predstavniki povezanih družb in agenti iz ZDA, Indije, Nemčije, Italije, Španije in vzhodne Evrope pregledali dosedanje rezultate in postavili cilje za naslednje obdobje.

Kljub optimizmu zaradi novih izdelkov, ki nam jih omogoča novo valjavsko ogrodje, pa smo se vsi udeleženci zavedali resnosti gospodarske in tržne situacije tako globalno, kot predvsem v Evropi. Poraba jekla v EU je namreč v letu 2012 močno padla, nič bolje pa ne kaže niti za leto 2013. Zato je na trgu prisotna močna borba za vsakega kupca. Trg se hitro spreminja. Tudi jekla, ki so še pred kratkim veljala za specialna, postajajo masovna. Tudi proizvajalci s hitrorastočih trgov, kot sta Kitajska in Indija, ne konkurirajo več zgolj pri masovnih izdelkih, ampak lahko ponudijo celotno ponudbo. Posel dobi le tisti, ki zagotovi najboljšo kombinacijo kakovosti, dobavnega roka in cene in ki velja za zanesljivega dobavitelja.

Boljša je situacija na trgu ZDA, kjer je poraba jekla že dosegla tisto iz predkriznih časov, poraba nišnih izdelkov pa je celo večja. Kljub povečevanju naših tržnih deležev na tem trgu pa se soočamo z nekaj ovirami, zaradi katerih ne moremo enakovredno tekmovali z našimi najpomembnejšimi konkurenti. Tu je treba predvsem omeniti ameriško listo DFARS, na kateri Slovenije ni. To pa pomeni, da ne moremo prodreti v določene sektorje, v katerih je prav uvrstitev države na tej listi pogoj za nakup.

Poraba jekla v Indiji še vedno raste, vendar z nižjo stopnjo rasti. Indijo še vedno bremeni visoka inflacija. Konkurenca je tudi na tem trgu močna, vendar možnosti za nadaljnje povečevanje tržnega deleža so.

Če smo še pred nekaj leti menili, da je kriza začasna in da bo po njej spet vse tako, kot je bilo, se danes s tem ne moremo več slepiti. Trg se je spremenil in uspe le tisti, ki se bo tem spremembam prilagodil. In to, na kakšen način se pozicionirati na trgu v spremenjenih razmerah, je bila glavna tema tokratne marketinške konference.

Poleg dolgoročnih usmeritev smo si na konferenci postavili tudi konkretne kratkoročne cilje, saj se bližajo poletni meseci, ko je zaradi zmanjšane gospodarske aktivnosti v Evropi še težje zagotoviti zapolnitev proizvodnih zmogljivosti. Ker je letošnje leto obdobje velikih sprememb, tako zaradi tržne situacije kot tudi zaradi novih možnosti v proizvodnji, smo se dogovorili, da se že septembra ponovno srečamo, saj bomo takrat že lahko ovrednotili izpolnitev zastavljenih ciljev in postavili nove smernice za naslednje obdobje.

**DUŠICA RADJENVIČ, IZVRŠNA
DIREKTORICA ZA KOMERCIALO,
SKUPINA SIJ – SLOVENSKA
INDUSTRIJA JEKLA:**

**ANDREJKA ILENIČ,
DIREKTORICA PRODAJE
ZA ACRONI, SKUPINA SIJ –
SLOVENSKA INDUSTRIJA JEKLA:**

Marketinška konferenca je priložnost za izmenjavo tržnih informacij, predlogov izboljšav in idej, kako še učinkoviteje zastaviti proizvodne in tržne aktivnosti za pridobivanje novih in ohranjanje starih kupcev. Ob trenutni tržni situaciji sta še kako pomembna vzpostavljanje zaupanja kupcev v kakovost naših izdelkov in dober prodajni servis. V vzpostavljanju dolgoročnih partnerskih odnosov so poleg prodajnikov agenti ključnega pomena, saj delujejo na lokalnih trgih in najbolj poznajo nakupne navade kupcev. To je tudi priložnost za druženje in navezovanje tudi neformalnih vezi in motivacija za ohranjanje še trdnejših poslovnih vezi. S tem se gradi tudi njihova pripadnost podjetju in izdelkom, ki jih tržijo.

SLAVKO KANALEC, GLAVNI DIREKTOR ACRONIJA:

Tudi prodajni agenti so potrdili, da imamo z novim valjavskim ogrodjem neizmerne možnosti za prodajo novih, zahtevnejših izdelkov. Nahajamo pa se pred velikim izzivom, kako v čim krajšem času izkoristiti nove možnosti, ki nam jih ponuja novi plate mill.

- Marketinška konferenca povezuje, tako kot hrvaški most Maslenica, ki je zgrajen iz Acronijevega jekla.

EVROPSKI DAN JEKLA, 16. MAJ 2013

Jeklarska industrija v EU ima prihodnost.

V Bruslju se je 16. maja odvijal evropski dan jekla, na katerem so tako predstavniki jeklarske industrije kot tudi politike predstavili svoj pogled na to, kaj se v jeklarski industriji dogaja in kakšne so možnosti za nadaljnji razvoj. V pogovoru so med drugimi sodelovali Wolfgang Eder, predsednik EUROFER-ja in CEO Voest Alpine, Karl-Ulrich Koehler, CEO Tata Steel Europe, Antonio Tajani, podpredsednik Evropske komisije in komisar za industrijo in podjetništvo, Laszlo Andor, komisar EU za zaposlovanje in socialne zadeve, ter Felix Schuler, partner in direktor, BCG.

Predstavniki jeklarske industrije so opozorili, da je trenutna situacija zelo resna, mogoče še resnejša, kot si mislimo. V letu 2012 je bila proizvodnja jekla v EU manjša za pet odstotkov. Tudi za leto 2013 se napoveduje nadaljnje znižanje. Znakov izboljšanja še ni. Od začetka krize se je proizvodnja jekla v EU zmanjšala za 30 milijonov ton, dve tretjini od tega za stalno. Izgubljenih je bilo že 40.000 delovnih mest.

Razlog za nastalo situacijo je v tem, da je delež jekla v končnih proizvodih manjši, saj z razvojem novih vrst jekla izdelki lahko postajajo vedno lažji. Drugi razlog pa je slabo stanje gospodarstva v EU nasploh. Povsod drugod po svetu se je gospodarstvo vrnilo na izhodiščno stanje pred krizo ali celo višje. Le v EU smo 20 odstotkov pod izhodiščnim stanjem. Za to so predvsem politični razlogi. V primerjavi z ostalimi konkurenti so v EU proizvajalci bistveno bolj obremenjeni z višjo ceno energije, ki je od dva- do celo štirikrat višja. Poleg tega jih bremenijo visoki okoljevarstveni standardi.

Evropa je še vedno tehnološka vodja tako v industriji jekla kot tudi drugih industrijah. Politika se mora potruditi, da to industrijo ohrani. Nismo namreč še v postindustrijski družbi. V jeklarski industriji je še vedno 360.000 delovnih mest, poleg tega pa je okrog dva milijona delovnih mest povezanih z jeklarsko industrijo.

Jeklarska industrija se zaveda, da se bo morala prilagoditi spremenjenim gospodarskim okoliščinam. Potrebno je prestruk-

turiranje, kar mora storiti sama. Vendar mora biti vodeno, sodelovati morajo tudi sindikati in politika. Potrebne pa so tudi politične rešitve, saj je dosedanja politika v veliki meri odgovorna za to, da se konkurenčnost EU zmanjšuje. Pregledati mora svoje odločitve, ki vplivajo na nazadovanje celotne industrije.

Jeklarski sektor ima po besedah Antonia Tajanija možnosti za obnovo konkurenčnosti. Vendar bo to možno le, če ne bo obremenjena z nepotrebni bremenimi. Prihodnji mesec bo Evropska komisija predstavila program razvoja jeklarske industrije v EU. Že od septembra namreč poteka redna mesečna okrogla miza za rešitev jeklarske industrije. Na njej sodelujejo predstavniki jeklarskih podjetij, Evropske komisije, vlad držav, v katerih so ta podjetja locirana, in sindikatov. Jeklarska industrija potrebuje novo smer, novo razmišljanje, R & D, inovacije in nove proizvode. Treba je sprejeti ukrepe, ki bodo izboljšali konkurenčnost. Tak model trenutno poteka v dveh sektorjih – jeklo in aluminij, ki sta testna sektorja s tem pristopom.

Politiki na nacionalni ravni morajo zagotoviti okolje, ki bo omogočalo konkurenčnost. Predlagajo se stimulacije za avtomobilski in gradbeni sektor. Zmanjšati je treba razliko v strošku energije med EU in ostalimi državami. Zelo pomembna pa je okoljevarstvena zakonodaja. Z obstoječo tehnologijo bo postavljene cilje nemogoče doseči. Potrebne so nove tehnologije. In ne nazadnje, spodbuditi je treba mlade za študij in zaposlitev v tem sektorju. Strokovnjakov namreč vse bolj primanjkuje.

Evropska komisija si je postavila cilj, da bo do leta 2020 vsaj 20 odstotkov bruto domačega proizvoda ustvarila industrija. Pretekle usmeritve, ki so spodbujale selitev industrije v druge dele sveta, so se izkazale za napačne. Res pa je, da EU ne more konkurirati s količino in nizkimi cenami. Rešitev je v inovativnih izdelkih z višjo dodano vrednostjo. ●

besedilo Monika Štojs, direktorica marketinga, SIJ – Slovenska industrija jekla
vir SBB Global Market Outlook, maj 2013

Tržna napoved

- ▶ April je bil ponovno »šibak« mesec tako za cene jekla kot cene surovin in mnogi analitiki zato že spreminjajo svoje napovedi za leto 2013 ter napovedujejo izboljšanje šele za prihodnje leto. Trg jekla je neločljivo povezan z makroekonomijo, in predvsem sektorja, kot sta avtomobilska proizvodnja in gradbeništvo, sta glavna spodbujevalca povpraševanja po jeklu. Ker se recesija v svetovnem gospodarstvu nadaljuje, tudi cene jekla odražajo ta trend. Vendar pa poraba jekla v svetu narašča, jeklarska industrija pa bi morala bolj nadzorovati nekatere specifične dejavnike, kot na primer stalno naraščanje proizvodnje jekla, vendar ji za zdaj to še ni uspelo.
- ▶ Države vedno bolj želijo zaščititi svojo jeklarsko industrijo. Do tega naj bi v prihodnje prihajalo še bolj pogosto.
- ▶ V tretjem četrtletju se bodo proizvajalci v Evropi in ZDA predvsem soočali z nižjo porabo zaradi poletnih počitnic. Cene v ZDA so verjetno že dosegle dno, vendar pa tudi nižje cene niso povečale povpraševanja, saj je končna poraba še vedno šibka. V Evropi pa zaskrbljenost vzbuja predvsem odločitev Ilve, da bo na trg dala 1,7 milijona ton slabov in valjanih proizvodov, kar bo verjetno dodatno povzročilo nižanje cen na trgu. Podobne negativne napovedi je zaznati glede cen jeklenega odpadka in železove rude.

besedilo Monika Štojs, direktorica marketinga, SIJ – Slovenska industrija jekla
vir World Steel Association, Metalprices, SBB

Glavni poudarki iz sveta jekla

- ▶ Svetovna proizvodnja surovega jekla je marca 2013 znašala 132 milijonov ton, kar je 1,2 odstotka več kot aprila 2012.
- ▶ Izkoriščenost proizvodnih zmogljivosti je bila 80-odstotna. To je dve odstotni točki manj kot aprila 2012 in 0,8 odstotne točke več kot marca 2013.
- ▶ Kitajska proizvodnja je bila od proizvodnje v aprilu 2012 večja za 6,8 odstotka, nemška je padla za 0,9, italijanska za 11,6 in francoska za 12,3 odstotka, španska pa se je tokrat povečala za 10,3 odstotka. Proizvodnja v Turčiji je padla za 0,7 in v ZDA za 7,3 odstotka.
- ▶ Za cene niklja je za ves april značilen padajoči trend. V začetku meseca so se gibale blizu 16.500 USD/t, do konca meseca pa so padle na le malo nad 15.000 USD/t. Povprečna aprilaska cena niklja je bila 15.700 USD/t.
- ▶ Tudi za cene jeklenega odpadka je bil značilen padajoči trend, povprečna cena v J Evropi je bila konec meseca 595 EUR/t.

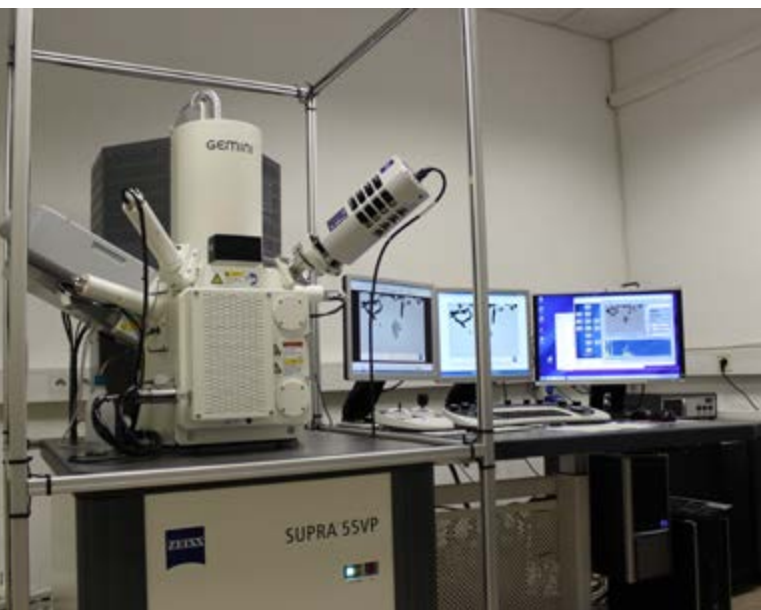

besedilo Miha Krisch, direktor Razvojnega centra Jesenice (RCJ)

foto Miha Krisch, Lorna Resman in Stane Jakelj, RCJ

V RAZVOJNI CENTER SE JE POVEZALO SEDEM RAZVOJNO USMERJENIH PODJETIJ

- Najsodobnejši elektronski mikroskop Supra 55VP v Oddelku za razvoj jekel in tehnologij

V Razvojni center Jesenice so se povezali sedem razvojno usmerjenih podjetij, Visoka šola za tehnologijo polimerov in Občina Jesenice, pri čemer je delež javnih inštitucij v lastništvu podjetja okrog pet odstotkov, preostalo pa je last zasebnih partnerjev. Največji med njimi je Acroni, ki ima v lasti nekaj pod 25 odstotkov podjetja, s svojo udeležbo pa podjetju RCJ zagotavlja dobrodošlo stabilnost in predvidljivost v izvajanju razvojnih aktivnosti in poslovanju nasploh.

Namen združevanja razvojnih dejavnosti podjetij je v izkoriščanju sinergijskih učinkov, ki jih takšna koncentracija prinese tako pri nabavi in uporabi prostorov ter opreme kot pri izvajanju razvojnih dejavnosti ter omogoča hitrejšo izmenjavo znanj in izkušenj na specialnih področjih, ki jih pokrivajo partnerji RCJ.

Razvojni projekti se odvijajo predvsem na področju razvoja izdelkov in tehnologij novih jekel in tehnologij v jeklarstvu ter razvoja kompozitnih materialov, perspektivni pa so tudi projekti tehnologij submikronskih praškastih materialov, fluorescenčnih in oksidnih materialov ter projekti razvoja elektronskih komponent in ožičenj za navtično industrijo.

- Na 7. Slovenski forum inovacij v Ljubljani sta se uvrstila dva razvojna projekta Oddelka za razvoj jekel in tehnologij, predstavili so ju avtorji (z leve): Boštjan Bradaškja, Erika Bricelj in Stane Jakelj.

ODDELEK ZA RAZVOJ JEKEL IN TEHNOLOGIJ

Acroni pri svojih raziskovalno-razvojnih dejavnostih sodeluje z našim Oddelkom za razvoj jekel in tehnologij. Po številu zaposlenih je to največji oddelek v RCJ, v njem je zaposlenih 17 raziskovalcev in razvojnikov. Za potrebe raziskovalno-razvojnih dejavnosti smo lani veliko investirali v razvojno opremo, med drugim smo nabavili najsodobnejši elektronski mikroskop, opremo za metalografske preiskave, napravo za merjenje elektromagnetnih lastnosti in sodoben optični mikroskop. Te naložbe Oddelku za razvoj jekel in tehnologij zagotavljajo dober temelj za izvajanje zahtevnih raziskovalno-razvojnih projektov v prihodnosti.

INOVATIVNI IN PERSPEKTIVNI PROJEKTI

Oddelku za razvoj jekel in tehnologij izvaja projekt razvoja jekel z izboljšanimi fizikalnimi lastnostmi, ki združuje več aktivnosti oziroma podprojektov, in sicer razvoj korozijsko odpornih orodnih jekel, nerjavnih jekel z izboljšano obdelovalnostjo, oklepne pločevine nove generacije, platiranih pločevin,

RAZVOJNI CENTER JESENICE – RAZVOJNI PARTNER PODJETJA ACRONI

Podjetje Razvojni center Jesenice, d. o. o., je bilo ustanovljeno leta 2011 z namenom spodbujanja razvoja inovativnih izdelkov, tehnologij in storitev, razvoja mladih visokotehnoloških podjetij na področju novih materialov ter pospeševanja gospodarskega razvoja v regiji.

• Design večnamenskega čolna (Foto: Gaber Bregant, RCJ)

• Razvoj sistema za nadzor in upravljanje plovil na daljavo

legiranih kotlovskih pločevin za uporabo pri visokih temperaturah, elektroplacovin in jekel za plošče večjih debelin. Razvojni projekt v Oddelku za razvoj jekel in tehnologij v smislu ustvarjanja inovacij in novih izdelkov že ima rezultate, novi izdelki iz družine oklepni jekel PROTAC so v fazi komercializacije, poleg tega pa smo letos skupaj z Acronijem oddali šest prijav na razpis za inovacije na GZS Gorenjske.

Jekla niso edini material ali izdelki, ki jih razvija RCJ. Oddelek za vakuumsko infuzijo razvija nov koncept večnamenskega čolna, ki temelji na uporabi naprednih materialov in tehnologij, razvitih znotraj podjetja. Čoln bo odlikovala predvsem napredna oblika trupa za udobno plovbo in nizko porabo goriva. Z uporabo predhodno razvite tehnologije vakuumске infuzije dosegamo do 50 odstotkov nižjo težo čolna in s tem visoko energijsko učinkovitost (vir: Gaber Bregant, vodja projektov v Oddelku za vakuumsko infuzijo).

V oddelku za razvoj elektrike in elektronike razvijamo napravo za nadzor in upravljanje plovil, s katero bo lahko lastnik ali uporabnik plovila na daljavo (npr. na pametnem telefonu)

nadzoroval delovanje kritičnih sistemov na plovilu, naprava pa bo opremljena tudi z varnostnimi sistemi za primere nepooblaščenega ali nezaželenega premikanja plovila.

Eden izmed projektov, ki smo jih začeli izvajati v tem letu, je razvoj tehnologije izdelave submikronskih praškastih materialov, ki se uporabljajo kot surovina pri izdelavi električnih akumulatorjev (baterij). Nova tehnologija temelji na izvajanju postopka v pulzoreaktorju, kar obstoječo štiristopenjsko tehnologijo mletja in sušenja nadomesti z bistveno preprostejšim, hitrejšim in s tem cenejšim postopkom. Glede na vedno večjo uporabo akumulatorjev na različnih področjih uporabe, tudi v prometu, ima ta tehnologija velik tržni potencial.

Predstavljeni projekti so le del pestre razvojne dejavnosti RCJ. Trenutno je v teku devet razvojnih projektov, do konca leta 2014 pa jih nameravamo izvesti še 13. Poslovanje RCJ v letu 2012 je bilo uspešno, saj smo s 43 zaposlenimi ustvarili 1.257.063 evrov dobička, letos pa pričakujemo še nekoliko boljše poslovne rezultate. ●

besedilo Bernarda Breznik, Vodenje kakovosti, Metal Ravne

foto Arhiv Nožev Ravne in Arhiv Serpe

ZAHTEVNE TRGE OSVOJIJO IN OBRŽIJO LE NAJBOLJŠI

Prvo četrtletje je v podjetjih skupine SIJ – Slovenska industrija jekla na Ravnah na Koroškem čas zunanjih presoj organizacijskih sistemov ISO 9001, ISO 14001 in OHSAS 18001. To je popolnoma logično, saj se po zaključku koledarskega leta opravijo analize in pripravijo poročila za preteklo leto, razvidni so rezultati spremljanj, načrtovanj in investiranja. Vsa podjetja presoja certifikacijska hiša Bureau Veritas Certification, prenos izkušenj in znanja je tako lažji in učinkovitejši. Vse presoje smo uspešno zaključili.

NOŽI RAVNE

Aprila je potekala kontrolna presoja za sistem ISO 9001:2008, ki jo je izvedla certifikacijska hiša Bureau Veritas Certification. Sistem, ki ga nadgrajujemo že vse od leta 1997, nam pomeni usmeritev pri vodenju družbe. V kriznih časih je še posebno pomembno, da je sistem vitek, da je pretok informacij hiter in s tem odziven na trgu.

Sistem ISO 9001 nam je pomoč pri odločitvah in ga bomo nadgrajevali tudi v prihodnje skupaj s certifikacijsko hišo.

Stanko Vogel, proizvodno-tehnični menedžer

METAL RAVNE

V letu 2013 smo imeli kontrolni presoji sistemov ISO 9001 in OHSAS 18001 ter obnovitveno presojo sistema ISO 14001. Z leti smo s presojevalci razvili partnerski odnos, želimo, da nam s svojim znanjem pomagajo najti naše slabosti, izboljšati dobre stvari in premagovati ovire na poti k odličnosti. Zahtevne trge osvojijo in obdržijo le najboljši.

Kakovostni izdelki in kakovostne spremljajoče storitve so mogoči le, če se trudimo vsi v podjetju, zato se v oddelku Vodenje kakovosti zahvaljujemo vsem sodelavcem.

Bernarda Breznik, Vodenje kakovosti

SERPA

Po pridobitvi certifikata ISO 9001:2008 v letu 2012 smo imeli 15. februarja letos prvo kontrolno presojo. Presojo je izvedla certifikacijska hiša Bureau Veritas Certification, presojevalca pa sta bila Anton Klasinc in Ivan Turk.

Z vsako presojo pridobimo nove informacije in izkušnje, s katerimi nadgrajujemo posamezne procese.

Z notranjimi presojami moramo prav tako nadaljevati in s tem izboljšati sistem dela v posameznih procesih za uspešno delovanje podjetja.

Jože Levar, vodja projektov

ZIP CENTER

27. in 28. marca smo imeli recertifikacijo sistema ISO 9001:2008, ki jo za nas izvaja certifikacijska hiša Bureau Veritas Certification.

Tako smo s pridobitvijo certifikata vodenja kakovosti zavezani kakovosti vse od maja 2007. Glede na razgibanost in več različnih programov nam sistem omogoča večjo preglednost pri vodenju družbe.

Sistem kakovosti smo januarja 2012 nadgradili še s certifikatom ISO 14001 in se s tem še bolj zavezali varovanju okolja.

Danilo Čebulj, vodja projektov in vodenja kakovosti

besedilo Dušan Novkovič, svetovalec za energetiko, Acroni

foto Dušan Novkovič, Acroni

OBRAČUNSKA KONICA ZA ELEKTRIČNO ENERGIJO

PODJETJA SMO LJUDJE. Kdor pozna odgovor na vprašanje 'kako', je dober delavec, tisti pa, ki bo izvedel odgovor na vprašanje 'zakaj', bo prej ali slej njegov šef. **USPEŠNA SO TISTA PODJETJA, KI VEDO 'ZAKAJ'!**

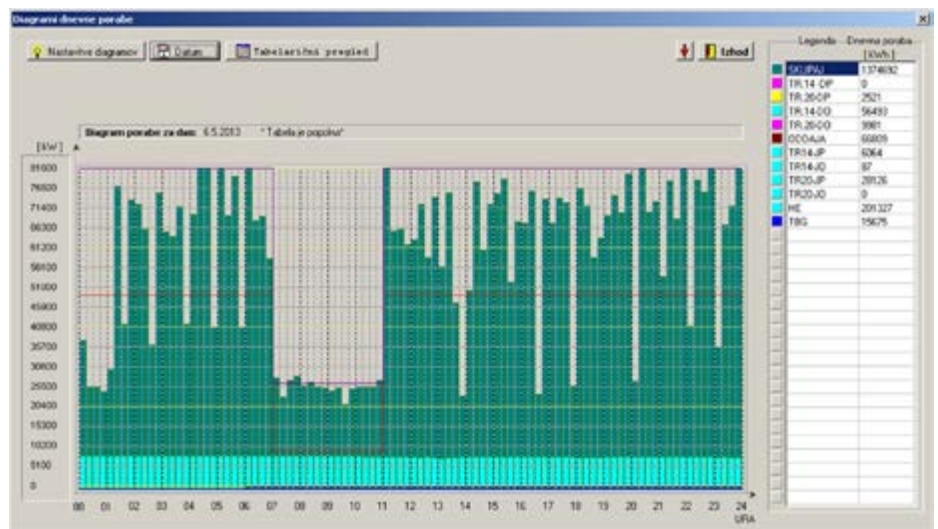
Strošek za prenos električne energije (omrežnina + dajatve) ni odvisen le od količine prenesene energije, pač pa tudi od višine obračunske moči. Delež, ki ga plačamo v Acroniju za obračunsko konico, je celo sedemkrat višji od deleža, ki se obračuna glede na količino prenesene energije.

Obračunska konica se izračuna iz povprečja treh najvišjih 15-minutnih konic našega odjema v določenih urah delavnikov. Aprila in maja so te ure med 7. in 11. dopoldne.

Ker vsi naši večji agregati že po naravi dela ne obratujejo v pasu, pač pa glede na različen program in s tem z različno obremenitvijo, se te skupne konice gibljejo vse od 20 in tudi do 40 MW, kadar obratujejo vsi agregati in še ponovčna peč.

Lani smo v povprečju dosegali približno 31,5 MW konično moč, letos pa smo si od marca dalje zastavili cilj to obračunsko moč za 1 MW znižati, kar pomeni okoli 7.000 evrov nižji mesečni strošek. To so kar štiri povprečne bruto plače.

Da to lahko dosežemo, moramo v teh

koničnih urah stalno spremljati porabo in z ustreznim prilagajanjem zagotoviti, da vsi agregati v eni periodi ne obratujejo istočasno in na polno, v naslednjih periodah pa vsi stojijo, ampak da se izmenjujejo. To sicer pomeni motnjo v proizvodnji, kar pa v časih, ko niso zasedene vse zmogljivosti, lahko nadomestimo.

Aprila smo cilj, ki smo si ga zastavili, dosegli, tega pa ne moremo trditi za

marec, zato se moramo potruditi, da to v prihodnjih mesecih nadoknadimo.

Pohvalim naj pripravljenost in razumevanje sodelavcev v vroči in hladni valjarni (Blumig, Steckel in Sendzimir) kakor tudi sodelavcev v jeklarni, predvsem na VOD (ponovčna peč), ki se skupaj s sodelavci OCV v Energetiki trudijo za doseganje čim optimalnejše višine obračunske konice. ●

besedilo Slavko Ferik, strokovni delavec, BVD Ravne
foto spletni portal
vir <http://osha.europa.eu/fop/slovenia/sl/>

PREVIDNOST PRI VZDRŽEVALNIH DELIH NA VIŠINI

Vzdrževalna dela so ena najpogostejših delovnih aktivnosti in se opravljajo v vseh podjetjih in organizacijah ter v vseh dejavnostih. Vzdrževanje zajema tehnične, upravne in poslovodne ukrepe, ki se izvajajo v času življenjske dobe delovnih sredstev (zgradb, delovne opreme ali prevoznih sredstev).

Da bi zagotovili varnost in zdravje pri delu pri nevarnih vzdrževalnih opravilih, še posebno pri vzdrževalnih delih na višini, je treba upoštevati pet osnovnih načel načrtovanja vzdrževalnih del, in sicer:

1. Vzdrževalna dela je treba načrtovati.
2. Vzdrževalna dela je treba izvajati v varnem okolju.
3. Pri izvajanju vzdrževalnih del je treba uporabljati ustrezno orodje in opremo, vključno z osebno varovalno opremo.
4. Vzdrževalna dela je treba izvajati v skladu z načrtom, brez improvizacij, bližnjic ali hitenja zaradi časovnega pritiska.
5. Na koncu je treba preveriti, ali je bilo vzdrževanje ustrezno izvedeno, in ugotoviti, ali je mogoče delovni proces ponovno varno zagnati.

Poznamo dve glavni vrsti vzdrževanja, in sicer preventivno vzdrževanje in korektivno vzdrževanje. Za razliko od preventivnega vzdrževanja je korektivno vzdrževanje navadno precej bolj tvegano za varnost in zdravje pri delu.

Izvajanje dela na višini pri tem pomeni eno od najnevarnejših oblik dela na področju vzdrževanja. Posledice padcev z velikih in prav tako tudi z majhnih višin so lahko zelo neugodne, nemalokrat pa se nesreče končajo s težkimi poškodbami delavca. Zato je treba biti pri takšnem delu zelo previden.

Pri vzdrževalnih delih na višini obstajajo predvsem nevarnosti, povezane s prostim gibanjem delov ali materialov (padanje, drsenje in kotaljenje), nevarnosti zaradi električnega toka, nevarnosti stisnjenja (žerjavi, deli strojev ...), možnosti spotikov, zdrsov in padcev ter vpliva uporabe osebne varovalne opreme.

Za zagotovitev varnega dela na višini je treba upoštevati nekaj osnovnih izhodišč:

- ▶ Opredeliti je treba delovna mesta, kjer je potrebna zaščitna oprema pred padcem.

- ▶ Določiti je treba ustrezno osebno varovalno opremo (OVO) za zavarovanje pred padcem v globino – ta mora biti izdelana in nameščena v skladu s priporočili proizvajalca ter pred uporabo pregledana, delavci pa morajo biti za pravilno uporabo in vzdrževanje zaščitne opreme pred padcem ustrezno usposobljeni.
- ▶ Upoštevati je treba ustrezne postopke za varno delo.

Za zaščito delavcev pri delu na višini naj bi se prvenstveno uporabljala kolektivna zaščita, in sicer zaščitne ograje, varovalne mreže, podesti in dvizne ploščadi, ter šele, ko to ni mogoče, se uporabi individualna zaščita – varovalni trapez s sistemom za preprečevanje padcev z višine. Delavci morajo biti o pravilni uporabi le-tega ustrezno poučeni, saj lahko že majhna nepozornost (npr. slabo ali napačno zapeta vponka ...) privede do težkih poškodb delavca v primeru padca. Zato na delo v višino samo z ustrezno zaščito in veliko mero previdnosti! ●

KADROVSKA GIBANJA V APRILU 2013

SIJ – SLOVENSKA INDUSTRIJA JEKLA

V oddelku za ekonomiko in kontroling pozdravljamo novega sodelavca NIKOLAJA SOBOLEVA.

Elena Bajc, strokovna sodelavka za področje kadrov, SIJ – Slovenska industrija jekla

ACRONI

Podjetje so zapustili štirje delavci.

Naši novi sodelavci so postali MILAN KOZOMARA v Predelavi debele pločevine, DŽEVAD GRVALA v Predelavi debele pločevine in LUKA NOVAK v Obratu vzdrževanja.

Jubilanti

Jubilanta z 10-letnim delovnim stažem sta postala ROBERT ROŽIČ v Predelavi debele pločevine in DAMIR KRALJIK v Logistiki. Čestitamo!

Jubilant z 20-letnim delovnim stažem je postal FRANC RAZINGAR v Financah. Čestitamo!

Jubilanta s 30-letnim delovnim stažem sta postala RAMIZ BRDAR v Jeklarni in ESAD NIŠIČ v Jeklarni. Čestitamo!

Zaključek šolanja

Šolanje je aprila uspešno zaključila KATJA URH iz Pravne službe, ki je uspešno opravila pravniški državni izpit, BOJAN RAJAKOVIČ iz Vroče valjarna pa je pridobil naziv dipl. ing. metal. (vs). Čestitamo!

Nejra Rak Benič, dipl. upr. org., strokovna sodelavka za HRM 1, Acroni

METAL RAVNE

Novi sodelavci so postali: DEJAN SUŠEK, MATJAŽ KAPEL, ANDREJ VONČINA VINČIČ, DEJAN SIMIČ, NEJC POŽGAN, DEJAN BALANT, MATEJ FORSTNER, JERNEJ PERUŠ in UROŠ LESJAK v Valjarskem programu, MIRKO OBRETAN, EMIR MAMIČ in SANEL ALIBEGIČ v Kovaškem programu.

Podjetje sta zapustila dva sodelavca.

Jubilanti

Iz Valjarskega programa sta dosegla delovni jubilej JOŽEF HUDOBREZNIK za 20 let in ROMAN BUTOLO za 10 let dela. Čestitamo!

Irena Praznik, strokovna delavka, Kadrovska služba, Metal Ravne

SERPA

Novi sodelavec je postal IVAN KUNC v Strojni obdelavi.

Irena Praznik, strokovna delavka, Kadrovska služba, Metal Ravne

ELEKTRODE JESENICE

Z enomesečno zamudo želimo dobro počutje in uspešno delo novemu sodelavcu v skladišču ERNADU PIVAČU. Pozdravljamo tudi ALEŠA MAVSARJA, novega tehnika kontrolorja, ki bo nadomeščal delavko med porodniškim dopustom.

Podjetje je zapustil en sodelavec.

Jubilanti

Za 10-letni delovni jubilej čestitamo MARKU RADMANU iz Oplaščevalnice, za 30 let dela pa ŠEFKU AGOVIČU iz Varilnih žic.

Zaključek šolanja

ENISA PIVALIČ z uprave družbe je aprila uspešno zaključila šolanje na Dobi, fakulteti za uporabne poslovne in družbene študije Maribor, in pridobila naziv diplomirana ekonomistka. Čestitamo.

Rafko Penič, univ. dipl. ekon., vodja Kadrovske službe, Elektrode Jesenice

NOŽI RAVNE

Naš novi sodelavec je postal MARTIN BIVŠEK v Mehanski obdelavi.

Delovno razmerje je prenehalo enemu sodelavcu.

Jubilanti

Jubilant s 30 leti delovne dobe je postal DRAGO ŽUŽEL iz Prodaje. Čestitamo!

Dragica Pečovnik, univ. dipl. soc., kadrovska menedžerka, Noži Ravne

SUZ

Upokojil se je RAMIZ PAJIČ iz obrata Jeklovlek. Zahvaljujemo se mu za dolgoletno delo in mu v pokoju želimo vse najlepše.

Podjetje sta zapustila dva delavca.

Mag. Tanja Avguštin Čufer, Kadrovska služba, SUZ

ZIP CENTER

Aprila ni bilo kadrovskih sprememb.

Jasna Tošič, poslovna sekretarka, ZIP center

besedilo Robert Starc, strokovni sodelavec Kadrovske službe, Acroni
foto vir internet

DOBRONAMERNA ODLOČITEV SE JE IZKAZALA ZA NEUČINKOVITO

Kljub bolezni sem se odločil, da odidem v službo in izpeljem nedokončano delo. Namesto mene je na bolniški dopust odšel moj sodelavec, na katerega sem prenesel bolezenske bacile. Dobronamerna odločitev se je izkazala za neučinkovito. Kako ukrepati?

RAZLAGA POJMOV

Ste že kdaj prišli v službo bolni, z vročino, virozo ipd.? Vzrok niti ni tako pomemben, pa recimo, da je bilo nujno treba opraviti nalogo, za katero ste bili mnenja, da ste usposobljeni le vi! Nalogo ste v nadaljevanju ob slabem počutju sicer izpeljali, zelo uspešni pa ste bili tudi pri prenosu bacilov na sodelavce, ki so nato zaradi bolezni ostali doma.

Da ste bili v službi bolni, ko bi morali biti doma – to je PREZENTIZEM.

Da so sodelavci, ki ste jih uspešno okužili, odšli na bolniško – to je ABSENTIZEM.

In zdaj na kratko o usposobljenosti. Marsikdo je mnenja, da je nepogrešljiv, nezamenljiv in bi se brez njega poslovni svet pripravi ustavil. Sistem nadomeščanja je zdravilo, ki v hipu odpravi take težave. Torej – v primeru bolezni je bolje ostati doma in se vrniti na delo zdrav ter učinkovit, zdravi in na delu pa v takem primeru ostanejo tudi sodelavci. Vzpostavljen sistem nadomeščanja pa bo poskrbel, da bo nujno tudi narejeno (nekaj o tem še v nadaljevanju).

PROMOCIJA ZDRAVJA IN ABSENTIZEM

Dobro počutje zaposlenih na delovnih mestih je cilj vsakega delodajalca. Zato v sklopu projekta Promocija zdravja v ta namen vabimo naše zaposlene na razgovore, kjer se pogovarjamo o vzrokih odsotnosti, delovnih mestih, medsebojnih odnosih in podobnem. Vzrokov za bolniško odsotnost je seveda veliko, zanimivo pa je, da je vzrok, ki v osnovi izvira iz zdravstvenega stanja, v odstotkih zelo nizek. Tako so najpogostejše ravni vplivov na zdravje: življenjske navade, delovno okolje, medsebojni odnosi, socialno pravo itd.

V prvi vrsti je od posameznika odvisno največ. Zdrav način življenja in zmerna telesna aktivnost ter ustrezna prehrana so na prvem mestu. Ker je delovno mesto pomembno za zdravje zaposlenih, želimo, da ljudje radi hodijo na delo, so za delo motivirani

in pri njem učinkoviti ter upoštevajo navodila za varno, zdravo in pravilno delo.

Vsi ukrepi za zmanjšanje odstotka bolniškega staleža, ko je to možno, morajo biti vodeni z občutkom, eden od ciljev je tudi sprememba v miselnosti zaposlenih. Če ni tako, se kaj lahko zgodi, da pride do nasprotnega učinka – tudi že omenjenega prezentizma (in obratno).

PROMOCIJA ZDRAVJA IN PREZENTIZEM

Zaradi prezentizma se zmanjša učinkovitost in tudi kakovost opravljenega dela, zelo pogosto se poveča število napak, lahko govorimo o prikritih stroških. Zanimivo je, da so tudi dobri odnosi v skupini lahko vzrok prezentizma. Prezentizem velikokrat nastopi kot reševanje procesa in je navidezno stroškovno učinkovit, po drugi strani pa vodi v zmanjšanje uspešnosti. Zelo verjeten je tudi preskok iz prezentizma v absentizem. Že prej omenjeno mišljenje posameznika o nezamenljivosti po eni strani lahko privede tudi do »izgorelosti«. Po drugi strani to pomeni težave in stroške podjetja. Če ni vnaprej predvideno nadomeščanje med odsotnostjo, je treba najprej poiskati ustrezno osebo, upoštevati čas uvajanja itn. Pojavi pa se tudi dodatna obremenitev sodelavcev, če v tem času po sreči ne pride do okužbe tudi njih.

PODROČJA, KJER ŽELIMO IZBOLJŠANJE, SO:

- ▶ skrb posameznika za lastno zdravje, z upoštevanjem navodil za varno, zdravo in pravilno delo,
- ▶ sodelovanje in dobri odnosi s sodelavci,
- ▶ odkriti pogovori, dogovori in skupna izhodišča,
- ▶ prenos znanja in usmerjenost k ciljem.

Če bomo dosegli optimalno upoštevanje in izvajanje področij, kjer želimo izboljšanje in kjer smo prepričani, da so še rezerve, potem bomo dosegli tudi cilj, ki je v interesu vsakega posameznika, to pa je dobro počutje na delovnem mestu. ●

besedilo Metka Šuštaršič, vodja Standardizacije, Acroni

foto Matija Markič, Acroni

»KAJ MI BO SREČA, POMEMBNO JE, DA SEM DOBRE VOLJE«

**Jeklena
volja**
ACRONI

Če bi vam zastavila uganko, kaj je fanta, ki se je izobrazil za živilskega tehnologa, ki v prostem času poučuje in si brusi pete v folklorni skupini, igra na tolkala in ki ljubiteljsko prekaša marsikaterega slaščičarja, zaneslo v železarske vode, odgovor verjetno ne bi bil pretežak. To je jeklena volja, ki je neprecenljiva sopotnica dobre volje, in to Matija Markič nedvomno ima.

Glede na to, da si podkovan živilski tehnolog, me prav zanima, kako te je pot zanesla v železarske vode.

Ker sem se izšolal za živilskega tehnologa, je za mnoge res uganka, kaj delam v železarni. Se pa vsakršno ugibanje in začudenje za odtенок zmanjšata, ko razložim, da se moje delo rokuje z ekologijo in kemijo. V Acroniju sem se znašel pred šestimi leti, ko sem zasledil in se prijavil na razpis za prosto delovno mesto za vzorčenje ekoloških vzorcev in bil, po opravljenem razgovoru, na srečo tudi sprejet.

Mi lahko na kratko opišeš tvoje delo?

Opravljam delo, ki je hkrati zanimivo in razgibano, kar mi zelo ustreza. Delo vključuje vzorčenje odpadnih voda tako znotraj Acronija kot tudi za zunanje naročnike, merjenje emisij dimnih odvodnikov zgolj znotraj Acronija ter vzorčenje različnih industrijskih odpadkov. Delo obsega tako dolgočasno, a nujno delo za računalnikom, ko sem postavljen v vlogo birokrata, kjer prebiram standarde in zakonodajo, izdelujem navodila, poročila in zapisnike, kot razgibano delo na terenu, na katerem je mnogokrat po-

trebno kar nekaj spretnosti in iznajdljivosti, da zadolžitev opravim tako, kot mora biti.

Vsi smo se že seznanili z znakom jeklene volje, ki nas spremlja na stopnicah, čeladah, pladnjih, avtomatih, skodelicah ... Kako si ti povezan z jekleno voljo?

Jeklena volja je moj prvi projekt znotraj Acronija, h kateremu sem bil povabljen. Kot brand manager jeklene volje skrbim za njeno promocijo znotraj podjetja, kar ste mogoče že opazili. Logotip jeklene volje nas res spremlja povsod, kjer se gibljemo, pa naj bo to ob prihodu na delo, med delovnim procesom pa do malice in tako potrebnega oddiha s 'kofetkom' v času, ko nam delovni proces to dopušča. Namen pojavljanja jeklene volje na vsakem koraku je opominjanje nas zaposlenih, da sta uspeh in delovanje celotne 'fabrike' odvisna od naše jeklene volje, brez katere bi v podjetju lahko kaj kmalu ugasnili peči in zapri vrata.

Raznorazne težave in prepreke lahko prebrodimo samo s skupnim delom, dobrim, strokovnim, izkušenim in povezanim kolektivom ter z veliko jeklene volje (beri: trme), da toliko časa vztrajamo, da dosežemo to, kar smo si zastavili.

In kakšno je sporočilo jeklene volje nam vsem?

Jeklena volja naj bi ljudi spomnila na vse, kar se je v preteklih letih v Acroniju izgubilo: kolegialnost in tovarštvo med zaposlenimi ter pripadnost 'fabrki', ki nam, ne glede na poslovne razmere v svetu, še vedno vsakega 15. zagotavlja vsakdanji kruh, pa čeprav bi vsi radi vsaj še salamo.

Jekleno voljo že imaš. Ali zaupaš v prihodnost Acronija?

Glede na to, kaj berem v časopisih, poslušam po radiu in gledam na televiziji, sem mnenja, da mi v Acroniju nič ne manjka, ter sem lahko vesel, da sem del kar dobro stoječega slovenskega podjetja. Res pa je, da tudi tu razmere niso idealne in bi se, vsaj po mojem mnenju, lahko postorilo še marsikaj, da bi se izboljšale delovne razmere. Za prihodnost Acronija se glede na vlaganja v posodabljanje tehnologije ni bati. Se pa sprašujem, kaj bo s spremljevalnimi dejavnostmi, ki trenutno še delujejo znotraj podjetja,

a niso neposredno povezane z njegovo primarno dejavnostjo. Tu pa zaznavam določene trende, ki človeka ne navdajajo z veliko optimizma.

Na uho mi je prišlo, da imaš tudi jekleno voljo do plesa. Ali je to res?

Ja, ples. To je rekreacija, s katero se zelo rad ukvarjam, čeprav je v današnjem času priložnosti za ples bolj malo. Človek se lahko vsaj približno napleše na tistih nekaj veselicah čez poletje, potem pa čaka še na novo leto, in to je to. Veselje do plesa sta mi 'zakrivila' moja starša, ki kot dolgoletna člana KUD Triglav Srednja vas v Bohinju plešeta v tamkajšnji folklorni skupini vse od njene ustanovitve (v letu 2014 bo FS KUD Triglav Srednja vas v Bohinju praznovala 40 let delovanja). Čeprav me v to nista silila, sem se med študijem pridružil Akademski folklorni skupini Franceta Marolta iz Ljubljane, kjer sem se 'zastupil' s slovensko folkloro in z vsem, kar je z njo povezano. Tu sem dobil toliko znanja, da sem kmalu prevzel vodenje odrasle FS v KUD Triglav Srednja vas v Bohinju, kar počnem že slabih 15 let. Pred dvema letoma pa sem postal tudi predsednik društva. Društvo združuje ljubitelje ljudskega plesa in petja v folklornih skupinah, ljubitelje odra v dramski skupini, pritrkovalce, ki ohranjajo slovensko posebnost igranja na zvonove, in predice, ki prikazujejo, kako iz lanu ali ovčje volne pridobimo nit, primerno za tkanje oziroma pletenje.

Kakšna je danes zainteresiranost mladih za folkloro, se udeležujete kakšnih tekmovanj in prireditiv?

Že od začetka se ukvarjam z mladimi, saj je v času mojega začetka vodenja odrasle FS prišlo tudi do menjave generacij. Ustanovni člani so postali veterani, odraslo FS pa so takrat sestavljali fantje in dekleta od 16. do 18. leta starosti. Ker je za njimi zazijala kar velika generacijska vrzel, sem se odločil, da s pomočjo še nekaterih članic ponovno ustanovimo otroško folkloro, s katero bi si zagotovili plesalce za naprej. Projekt je bil uspešen, saj trenutno v društvu delujejo tri otroške folklorne skupine. V vsaki je približno 20 članov, kar skupno pomeni 60 mladih plesalk, plesalcev in godcev. Skupine se delijo po letih, in sicer 4–6 let, 7–10 let in 11–14 let. S 15. leti pa se fantje in dekleta pridružijo odrasli FS, ki trenutno šteje okoli 30 članov, starih od 15 do 30 let. Nekaj nas je tudi starejših, a smo zgolj za vzorec. V veliki večini nastopamo po Bohinju in bližnji okolici, kdaj pa kdaj pa se udeležimo tudi kakšnega mednarodnega folklornega festivala. Letos tako konec maja potujem z najstarejšo otroško FS (11–14 let) na mednarodni otroški folklorni festival v Bolgarijo.

Znaš zaigrati tudi na kakšen inštrument?

Glasbenik te vrste pa žal nisem. Mogoče boste slišali, da igram na kakšen instrument, ampak to je zgolj za mojo dušo, nikakor pa ne za tuja ušesa, saj igram bolj na način 'reši se, kdor se more' oziroma 'blagor gluhih'. Boljši sem v ritmu. Zato grem zelo rad, takrat ko je za to čas, v turn 'nabijat', sem pa tudi član bohinjske 'plehmuske' oziroma 'šundrbande', kjer sem del tolkalske sekcije (bobni, činele, triangel ipd.).

Še ena novica, ki ni zaobšla mojih ušes, govori tudi o tvoji slaščičarski ustvarjalnosti. Od kod ta navdih?

Ta podatek je malenkostno prirejen. Nisem jaz tisti, ampak je za slaščičarsko dejavnost in ustvarjalnost pristojna moja žena. Jaz ji samo pomagam (zadolžen sem za manj zahtevna opravila – miksanje, gnetenje, 'limanje' in pomivanje) in sledim njenim navodilom (seveda po svoje).

Si očka treh otrok. Ti preostane še kaj prostega časa? Kako preživljate skupni čas?

Ko zaključim službo, se začne moj prosti čas, tako da ga imam na pretek. Res pa je, da ga zelo težko izkoristim za lastne dejavnosti, čeprav se tudi tu ne smem pritoževati. Pri hiši nikoli ne zmanjka dela, tako da je za zapolnitev prostega časa več kot preveč aktivnosti. Vendar pa si mora človek znati vzeti čas tudi za dejavnosti, ki ga veselijo. Če si ga ne, s tem naredi več škode kot koristi. Če je človek zadovoljen, mu gre delo veliko hitreje in bolje od rok, kot pa če je nesrečen in zamorjen.

Pri vseh dejavnostih, okoli hiše in tudi drugod, skušam združiti prijetno s koristnim. Tako v vse dejavnosti že aktivno vključujem starejša dva, ki mi že pridno 'pomagata', medtem ko bom moral na najmlajšega še malo počakati. Oba pa tudi veselo hodita na vaje naše najmlajše otroške FS, kjer se že učita prvih plesnih korakov.

Bi nam lahko zaupal kakšno lepo misel ali spodbudni življenjski moto, ki te spremlja?

Živim in delujem po načelu: Bodi do drugih tak, kot želiš, da bi bili drugi do tebe. Moj življenjski moto pa je: Kaj mi bo sreča, pomembno je, da sem dobre volje.

Zahvaljujem se ti za izčrpen in zanimiv pogovor in ti želim, da ti jeklene volje nikoli ne zmanjka. ●

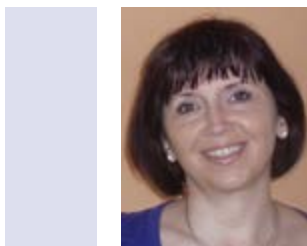
O JUTRANJI KAVI

ANDRAŽ LESKOVEC, ODDELEK PLANIRANJA, NOŽI RAVNE

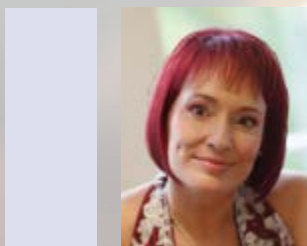
Jutranja kava je zame vsakodnevni obred. Ker imam takšno srečo ali nesrečo, da vedno pridem med zadnjimi, me kava že čaka na mizi. Za to bi se rad še posebno zahvalil sodelavcem, ki redno poskrbijo, da je kava kuhana ob pravem času.

Najboljša kava zame je v zadnjem času črna turška, brez sladkorja, seveda v družbi sodelavcev, kjer vedno izveš, kaj je novega, se nasmejiš in do konca prebudiš. Zato bolj dobre volje in z večjim zagonom začneš delovni dan. Ko se ura približa dvanajsti, ponavadi pride sodelavka pa reče »avš en kafe«, »pol pa stisnemo še enga iz mašine al' pa še enga turškega«.

BOŽENA POLENIK, FINANCE, SERPA

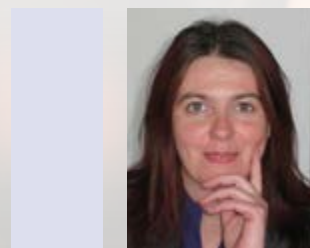
Vsakanje pitje jutranje omamno dišeče kave je danes že zelo razširjena navada. Jaz je sicer ne pijem, ker si raje privoščim kapučino. Je pa takšno »kofetkanje« bodisi s kavo, kapučinom ali s čajem prav prijetna budnica v nov delovni dan. Si kar ne znam zamisliti jutra v službi brez vročega kapučina v moji najljubši skodelici in kramljanja s sodelavci, preden »zagrizemo« vsak v svoje delo. To je pravzaprav nekakšen ritual, je pika na i za dober začetek dneva.

DARJA BREZNIK ŠMON, IZOBRAŽEVALNI CENTER SMERI

Jutra na Smereh so v znamenju opojno dišečega pravega čaja. Vonj sladke vanilije, karamele ali eksotičnega kokosa

naju s sodelavko Zalo dokončno »prebudi« iz običajno prekratkega spanca in pospremi na pot izzivov, ki jih ponuja nov delovni dan. Ob čaju izmenjava »novičke vseh vrst« in se pomeniva o obveznostih, ki naju čakajo. Seveda sva tudi ljubiteljici kave – predvsem turške ali pa priljubljene kofeinske spodbude, ki nama jo »dozira« Turboccino. Sicer pa, najsibo »jutranji obred« ob kavi ali čaju, za tisto pravo energijo in delovni elan gre pravzaprav večja zasluga pristnim odnosom med sodelavci in pozitivni klimi, ki vlada med njimi. To pa je tista prava podlaga za uspešno in učinkovito delo.

DAGMAR PLANKO, GLAVNA RAČUNOVODKINJA SKUPINE SIJ – SLOVENSKA INDUSTRIJA JEKLA

Obred, dejanje, ki ga izvedem, še predno se dodobra zbudim. Sem kofetarica! Tako vsaj pravijo, saj kave spijem, kolikor mi je skuhalo. (nasmeh)

Jutranja kava doma mi pomeni prebujanje v družbi petja ptičev, jutranja kava v službi pa začetek delovnega dne v družbi sodelavcev. Ukinitev pitja kave v družbi sodelavcev po mojem mnenju ne bi veliko prispevala k večji delovni uspešnosti ali učinkovitosti. Bi pa veliko

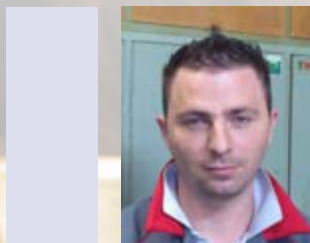
Mnogo nas zjutraj pride na delo in najprej si zaželimo močne, opojno dišeče kave. Najraje s sodelavci, saj je kava s klepetom ali posvetom najboljša popotnica za uspešen delovni dan. Kako vi doživljate ta jutranji obred in kakšno kavo imate najraje?

odnesla v smislu odnosa do sočloveka, saj le-ta v dandanašnjem času postaja vse preveč brezoseben in nespoštljiv.

VLADO PETRIČ, ŠPEDICIJA IN TRANSPORT PETRIČ

V našem družinskem podjetju si privoščimo prvo kavico ali kapučino zjutraj, ko pridemo v službo po zajtrku. Ob kavici rečemo nekaj besed o dnevu, ki je pred nami, si zastavimo delovni načrt in naloge. To je sestavni del vsakega našega delovnega dne, brez katerega ne gre. Po slabe četrt ure smo nared za izzive delovnega dneva, takrat pa se že oglasijo telefoni in tudi našega kofetkarnja je konec.

NENAD STOJMILOV, VLAČILEC LINIJE SCHUMAG, SUZ

Po zaužitju jutranji kavici s sodelavci se dan res pozna, seveda. Zjutraj pa najbolj

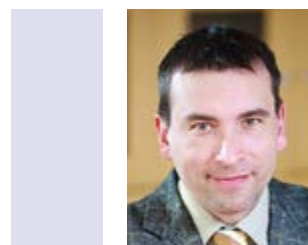
šteje kavica, ki jo spijemo že doma, še preden se odpravimo v službo. Jaz imam najraje kavo nekje na sončku v prijetni družbi in z ogromno časa.

TILEN REBSELJ, VLAČILEC LINIJE SCHUMAG, SUZ

Jutranja skodelica kave je vsakodnevna rutina pred začetkom dela, predvsem zato, da se brezskrbno in polni energije podamo v nov uspešen in deloven dan. Ima pa ta majhna količina te opojne pijače tudi svojevrsten pomen, ki zajema predvsem veselo druženje in klepetanje s sodelavci. Veliko lažje in bolj sproščeno se lotiš dela po kratki debati v družbi zabavnih ljudi.

Zato se uživanje kave ne more enačiti s pitjem ostalih pijač, kajti to ni samo pitje, ampak je že neke vrste ritual.

ANTON JAKLIČ, DIREKTOR KRT, ACRONI

Zame se vsak dan začne z dobro kavo. Zjutraj za naju z ženo pripravim dišeč kapučino, ki ga potem skupaj popije in se pogovoriva o načrtih in obveznostih, ki naju čakajo.

Kava v službi pa pogosto pomeni čas, ko skupaj s sodelavci rešujemo strokovne izzive. Z veseljem kavo ponudim tudi ob obiskih poslovnih partnerjev, saj smo tega vedno deležni tudi ob naših obiskih v tujini.

besedilo Olga Aplinc, vodja Kemije, Metal Ravne
foto Stanko Jelen

16. SREČANJE ZAPOSLENIH V KEMIJSKIH LABORATORIJIH

Šestnajst let pravzaprav ni veliko. Ali pa tudi je, če kljub upokojitvam še vedno čutimo živo pripadnost laboratoriju.

Zberemo se enkrat spomladi in skupaj preživimo večer. Nekaj je pogovorov o preteklem delu, nekaj pa o novostih, ki jih je v preteklem letu življenje prineslo nam, družinam ali pa skupnim znancem. Tudi tisti, ki ne morejo priti, se oglasijo in naročijo pozdrave za zbrano družbo. Naredili smo si že tretji zbornik. V njem smo zbrali nekaj spominov na 'fabriko', laboratorijske analize in menjave analiznih aparatov. Te dokazujejo, da smo

šli v korak z napredkom. Omenili smo tudi leto 2011, ki je bilo posvečeno vsem vejam kemije. V zadnjih tridesetih letih smo doživljali spreminjanje osebne varovalne opreme in rastočo skrb za varna delovna okolja. V tem obdobju pa smo kemiki tudi kontrolirali naše delo z medlaboratorijskimi primerjavami rezultatov. Pri Delalutu je torej bilo 19. aprila glasno od pozdravov, pogovorov in vprašanj o današnji 'fabriki'. •

- V prvi vrsti (z leve): Erna Kotnik, Zora Velunšek, Olga Aplic, Jerica Jamer in Marija Šinigoj; v drugi vrsti: Jožica Škof, Anica Pudgar, Zinka Glavica, Lojzka Kovačič, Berta Polajner, Anica Bukovec; tretja vrsta: Andrej Stermec, Marija Trstenjak, Jožko Kert, Majda Voler, Anka Vugrinec, Jože Žlof, Maks Kašnik, Dimitrij Jeromel, Erika Lesnik in Marija Jonke. Manjkajo: Mirko Glavica, Alenka Ajd in Lojzka Bricman.

PO CELJU IN OKOLICI

Po dolgem čakanju na pravo pomlad smo zaposleni v Kemiji Metala Ravne že res bili potrebni obnove energije. Utrujenost smo šli preganjat v soboto, 13. aprila. Naš namen je bil spoznati Celje in okolico, ki je povezana s pivovarstvom.

Obvezno umivanje rok pred večerjo

Tako so jedli nekoč – z rokami. Bilo je slastno.

Najprej smo se ustavili v Eko muzeju hmeljarstva pri Hmeljarskem inštitutu v Žalcu. Stara sušilnica za hmelj je v vseh štirih nadstropjih preurejena v prijeten muzej, ki še danes diši po hmelju. Ker se nismo hoteli že zjutraj krepčati z njihovim hišnim pivom Kukec, smo ga vzeli s seboj. Pivo je dobilo ime Kukec po priimku moža, zelo zaslužnega za razvoj pivovarstva v tem delu Savinjske doline.

S temo piva smo nadaljevali v Laškem, ki je bilo v preteklih časih povezano z Žalcem. Čeprav so zaposleni tako kot mi imeli prosto soboto, smo bili z ogledom zadovoljni. Presenetile so nas številke, ki so nam ponazorile obseg proizvodnje. Njihova piva smo z užitekoma poskusili v vili Monet, ki je v starem delu Laškega in ni daleč proč.

V Celju smo se najprej sprehodili po starem mestnem jedru. Obnova ulic, ki že nekaj časa poteka in verjetno še nekaj časa ne bo končana, je kar moteča. Kljub temu smo z zanimanjem

sledili razlagi o znamenitih, starih in pomembnih hišah. V Knežjem dvoru smo obiskali lani odprto predstavitev Mesto pod mestom. Na zelo zanimiv in nazoren način so predstavljeni odkopani ostanki dvora iz dobe Rimljanov in so precej pod nivojem novodobnih zgradb. V renesančni Stari grofiji pa smo pogledali znameniti Celjski strop iz 17. stoletja in šli skozi umetnostnozgodovinsko zbirko. V lepem sončnem dnevu smo nato res uživali še na starem gradu, ki pozdravlja Celjane in obiskovalce s hriba nad mestom. Veliko smo izvedeli o grajskem kompleksu in seveda o znamenitih grofi in njihovih uspehih, ljubeznih, srečah in nesrečah.

Po vsej tej hrani za dušo smo res že bili upravičeni še do telesne hrane. V Nazarjah v Vrbovcu smo bili dogovorjeni za grajsko večerjo. Razveselil nas je prijazen gostitelj, ki je lepo skrbel za nas. Zakaj smo ga poleg prijaznosti še bili veseli, je dokumentirano in priloženo. ●

besedilo Ana Erjavec, sekretarka, PK Fužinar Ravne
foto Danica Hudrap

APRIL USPEŠEN TUDI ZA PK FUŽINAR RAVNE

Plavalni klub Fužinar Ravne, ki ga sponzorira Metal Ravne, je prejel Klančnikovo plaketo. Klančnikovo plaketo podeljuje občina posameznikom ter podjetjem, organizacijam, skupnostim, društvom in skupinam ljudi za izstopajoče športne dosežke v preteklem letu v vseh športnih panogah, in sicer v tekmovalnem, rekreativnem in organizacijskem smislu.

Ob prazniku Občine Ravne na Koroškem je na svečanosti, ki je potekala v Koroški osrednji knjižnici dr. Franca Sušnika, predsednik Plavalnega kluba (PK) Fužinar Miran Kos prevzel Klančnikovo plaketo za izjemen prispevek PK Fužinar k uspehom ravenskega športa ter k promociji občine v evropskem in svetovnem merilu, za vrhunske športne dosežke v letu 2012, ki so ime Občine Ravne na Koroškem ponesli v svet.

Kar deset Fužinarjevih plavalk in plavalcev (Alen Kordež, Aleksander Rupar, Niko Zorman, Janja Britovšek, Nuša Erjavec, Nika Golob, Zala Knez, Maruša Mlinar, Diana Naglič in Gaja Natlačen) se je v začetku aprila pod okriljem Plavalne zveze Slovenije udeležilo troboja kadetskih in mladinskih reprezentanc med Slovenijo, Hrvaško in Srbijo. Plavalci Slovenije so osvojili 607 točk, drugouvrščeni plavalci Hrvaške 593, srbski plavalci pa so končali na tretjem mestu s 448-imi točkami.

Gaja Natlačen pa se je v Kijevu v Ukrajini 6. in 7. aprila 2013 udeležila deseterboja mladinskih reprezentanc. Slovenska reprezentanca je nastopila samo s petimi dekleti, ki so si priplavale ekipno odlično drugo mesto. Posamično so si priplavale kar sedem zmag, eno drugo in eno tretje mesto. Gaja Natlačen je bila najboljša na 400 in 800 m prosto, bila pa je tudi članica zmagovalnih štafet na 4 x 200 m prosto in 4 x 100 m prosto.

Trenutno najuspešnejša Fužinarjeva plavalca – Damir Dugonjić in Tjaša Oder sta se udeležila močnega mednarodnega mitinga v nizozemskem Eindhovnu, kjer sta kljub pripravljalnemu obdobju dosegla zelo dobre rezultate.

Damir je prepričljivo zmagal na 50 metrov prsno. Razdaljo je preplaval v 27,33 sekunde, kar je najboljši letošnji rezultat na svetu. Doslej je bil najhitrejši Avstralec Christopher Sprenger z dosežkom 27,37. Damir, aktualni evropski prvak na 50 metrov prsno, je bil v finalu Eindhovna le stotinko sekunde počasnejši kot ob lanski zmagi na EP v Debrecenu na Madžarskem. Na 100 m prsno si je s časom 1:01,52 delil drugo mesto z Nemcem Henrikom Feldwehrom, 12 stotink je bil hitrejši Britanec Ross Murdoch.

Tjaša Oder je nastopila v vseh daljših disciplinah prostega sloga. Zmagala je na 800 m prosto, na 400 m prosto je bila četrta. Zelo uspešna, in sicer druga pa je bila na 1500 m prosto, kjer je z dosežkom 16:38,11 izpolnila tudi normo za svetovno prvenstvo v Barceloni. ●

● Župan Občine Ravne na Koroškem Tomaž Rožen in predsednik PK Fužinar Ravne Miran Kos na slovesni podelitvi Klančnikove plakete

besedilo Stane Jakelj, razvojni inženir za nerjavna jekla, RCJ

foto Janko Rabič in Stane Jakelj, RCJ

vir Janko Rabič in Maruša Stres

UBRANI GLASOVI MLADIH PEVCEV

V dvorani Kulturnega doma na Slovenskem Javorniku je bila 11. aprila območna revija otroških in mladinskih pevskih zborov z naslovom Dobra volja je najbolja, ki povezuje otroke iz treh občin, Kranjske Gore, Jesenic in Žirovnice.

Pevska revija je potekala pod okriljem Območne izpostave Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti Jesenice.

S tremi pesmimi se je predstavilo osem zborov osnovnih šol vseh treh občin in Glasbene šole Jesenice. Na odru se je zvrstilo skoraj 300 mladih pevcev in pevk. Z lepim in ubranim petjem so pokazali, da imajo veselje do zborovskega petja že v mladih letih. To je predvsem zasluga učiteljev, mentorjev in zborovodij, ki v delo z njimi vlagajo veliko truda in časa.

Strokovna spremljevalka pevske revije Andreja Martinjak se je po nastopih z zborovodkinjami pogovarjala o izvedbi pesmi

ter razporeditvi na nadaljnje nastope na območnih, regijskih in državnih revijah. Med drugim je pohvalila ubrano in kakovostno petje ter pester repertoar, ki je vseboval tudi novejšje pesmi.

Otroški pevski zbor Osnovne šole Koroška Bela pod vodstvom zborovodkinje Lidie Wolf je bil proglašen za najboljši zbor in si je tako pridobil pravico udeležbe v nadaljnje tekmovalje na medobmočno srečanje pevskih zborov.

Zborovodkinji Lidii Wolf in mladim pevkam in pevcem Osnovne šole Koroška Bela za uspeh iskreno čestitamo in želimo veliko dobre energije tudi v prihodnje. ●

- ▶ Zmagovalna kombinacija, otroški pevski zbor Osnovne šole Koroška Bela pod vodstvom zborovodkinje Lidie Wolf

- ▶ Eni izmed najmlajših udeležencev pevske revije, člani otroškega pevskega zbora Osnovne šole Josipa Vandota Kranjska Gora pod vodstvom zborovodkinje Metke Magdič

besedilo Robert Zapečnik, talilec I, Metal Ravne

foto Arhiv Metala Ravne

REGIJSKO TEKMOVANJE SKEI KOROŠKE V MALEM NOGOMETU

V nedeljo, 14. aprila, se je v Mežici v športni dvorani odvijalo regijsko tekmovanje v malem nogometu, ki ga je pripravil SKEI Koroške. Sodelovalo je šest ekip. Turnir je potekal v športnem duhu igralcev, ki so se trudili igrati kar najbolje. Zmagala je ekipa CABLEX – M, za njo sta se uvrstili ekipi družb Metal Ravne, d. o. o., in TAB – MPI, d. d. Izmed članov prvih treh ekip bomo izbrali ekipo desetih najboljših igralcev, ki se bodo udeležili državnega prvenstva SKEI Slovenije konec maja v Novem mestu.

► Ekipa SKEI Metal Ravne, d. o. o.: Jure Legnar, Zoran Topalovič, Jani Mihev, Robert Zapečnik in Tomaž Miklavc; na fotografiji manjkata Marko Kovač in Jure Kadiš.

MOŽJE V PAJKICAH

V prostorih Športnega društva VigorGround je 19. maja potekalo državno prvenstvo v olimpijskem dvigovanju uteži. Na tekmovanju se je zbralo 45 članov Težkoatletske zveze Slovenije, ki so se pomerili v dveh disciplinah, potegu in sunku.

▲ Tekmovalci Športnega društva VigorGround s trenerjema

Naslov tega članka je verjetno ena izmed prvih misli, ki nam padejo na pamet, ko pomislimo na dvigovalce uteži. Je že res, da je taka tipična oprava, vendar nam to velevajo tekmovalna pravila, in če hočeš tekrovati, se jih pač moraš držati. Sicer pa še zdaleč nismo edini športniki, ki tekrovujemo v pajkicah.

Olimpijsko dviganje uteži je eden izmed najstarejših športov. Prvi zapisi o tekmovanju z dvigovanjem težkih bremen nad glavo izvirajo že iz egipčanskih hieroglifov, grških skulptur in risb. Prvo organizirano tekmovanje je bilo okoli leta 1800, prvega svetovnega prvaka pa smo dobili leta 1891, pet let kasneje pa še olimpijskega šampiona. Od leta 1920 je dvigovanje uteži vselej na programu olimpijskih iger, večjo medijsko popularnost pa je doseglo leta 1982, ko je v Ljubljani potekalo svetovno prvenstvo in je takratni režiser inovativno spremljal tekmovalce tudi med pripravami na dvige in s tem dal gledalcu občutek »velikega brata«.

Tekmovanje je sestavljeno iz dveh disciplin. Vsak tekmovalac ima na voljo tri dvige v vsaki disciplini, pri čemer je ob vsakem dvigu na ročki večja teža. Najprej je na vrsti disciplina poteg, kjer tekmovalac s širokim prijemom ročke le-to v enem gibu (potegu) spravi nad glavo. Druga disciplina je sunek, ki pa je sestavljen iz dveh delov. Tekmovalac si v prvem delu naloži ročko na ramena, v drugem pa jo sune nad glavo. Dvig je končan, ko je telo poravnano, ročko pa kontrolirano držimo. Dvig ocenjujejo trije sodniki, ki presodijo veljavnost dviga. Kot

rezultat se šteje seštevek tež obeh dvigov, v primeru, da imata dva tekmovalca enak rezultat, pa zmaga tisti, ki ima nižjo telesno težo.

V Sloveniji trenutno deluje pet klubov, kjer je mogoče pod vodstvom licenciranih trenerjev trenirati olimpijsko dviganje. Treningi so sestavljeni iz vaj za gibčnost, moč, eksplozivnost in stabilizacijo. V nasprotju s splošnim prepričanjem pa je šport izjemno varen in so poškodbe resnično redke.

Sam treniram v Športnem društvu VigorGround, pod ostrim očesom Sandija Janežiča in Damjana Čanžka, ki vsak v svoji kategoriji nosita več naslovov državnih prvakov, oba pa sta dosegala tudi vidnejše mednarodne uspehe. Na tokratnem državnem prvenstvu je naš klub zastopalo sedem tekmovalcev (trije moški in štiri ženske), ki smo osvojili tri naslove državnih prvakov ter štiri srebrna odličja, kar pomeni, da je vsak izmed nas stal na stopničkah, to pa kaže na odlične razmere, ki nam jih klub omogoča.

Vzdušje je na tekmovanju zelo domače, saj se vsi tekmovalci med seboj poznamo, spodbujamo in držimo pesti za čim boljše rezultate. Tako je državno prvenstvo minilo prehitro, ostali pa bodo predvsem lepi spomini in želja, da se taka tekmovalna čim večkrat ponovijo, predvsem pa se že vsi veselimo prihodnjega leta, ko bo v Ljubljani potekalo 50. tekmovanje Alpe-Adria, kjer se pomerijo najboljši predstavniki držav okoli Jadrana in ki je prvič potekalo prav v Ljubljani. ●

besedilo Milan Škaфар, obratni inženir I v Valjarskem programu, Metal Ravne
foto Milan Škaфар, Metal Ravne

SOCOTRA, SKRIVNOSTNI OTOK

2. del

Socotra (otok dolžine 140 km in širine okrog 40 km) je del Republike Jemen. Sestavlja jo arhipelag v Indijskem oceanu, ki leži 240 km vzhodno od Afriškega roga in 380 km južno od Arabskega polotoka.

▲ Fantje so bili "deklince" za vse, kuharji, šoferji, animatorji, prijatelji - vedno nasmejani in dobre volje.

AVANTURA PO OTOKU SE ZAČNE

Po pristanku na Socotri nas je pričakal lokalni vodič z ekipo in terenci Toyota, ki so praktično neuničljivi in so nas po otoku varno prevažali.

Kar takoj smo se zapeljali v kanjon, vožnja je bila nora (beseda nora je premila). Brezpotja, samo nakazane ceste, so nam že takoj napolnila žile z adrenalinom. Med potjo smo spoznavali otoške endemične rastline in zdravilna drevesa.

Kuharji so nam pripravili (seveda kar na zemlji) okusno kosilo, ribo in riž ter nekaj zelenjave, ki pa smo jo pripeljali s seboj iz Jemna, saj je na otoku ni. Vsi obroki hrane so bili vsak dan enaki: riba in riž, riba in riž. Sicer pa jedilniku nismo posvečali prevelike pozornosti, saj je bilo okrog nas toliko lepot, za nami pa obilo zanimivih doživetij, da je bila hrana obrobna zadeva.

Prvi dan smo prespali na obali Arabskega morja: čudovite peščene plaže, hišice iz bambusovih vej, krasna mesečina in

▲ Takoj ko sem si kupil foto (krilo), sem postal njihov. Poimenovali so me Fedinhen. Res ne vem, zakaj ženske nosijo hlače, ko je pa pod krilom toliko svobode?

butanje morja ob obalo. Morje 25 °C, zunaj 27 °C – prava fantazija. Večerja, kaj že? Riba in riž, da ne pozabimo. Značilnost arabskega sveta in načina razmišljanja je, da nikar preveč ne načrtuj, hiti počasi in se z ničemer ne obremenjuj. Če se lahko temu prilagodiš, vzameš za svoje, ti bo lepo, drugače ... Spremembe programa so bile naša stalnica, pa zato toliko bolj zanimive. Sprejeti moraš, da ni stranišča, da lahko dobiš herpes in drisko, da ni tekoče vode, da ti je morje prijazno zjutraj in zvečer, da spiš v šotoru pravzaprav na zemlji – vse to se izplača, da lahko doživiš Socotro.

HABIBA, GLAVNO MESTO

Obisk glavnega mesta Habiba, kjer se je vse »dogajalo« na ulici – od mesnic in pašnikov za koze, ki so pravi čistilci mesta, saj pojedjo vse odpadke, do prodaje skromnih izdelkov, barantanja in zelo malo ali skoraj nič beračenja in nadlegovanja.

• Hladilnik – kaj je pa to? Sveže, pravkar ...

• Kanjon, v katerem smo prespali, je globok okrog 500 m.

• Oči, preteklost in prihodnost je v njih.

• Ta "cesta" je ena izmed boljših - kar nekaj časa traja, da se "navadiš". Šoferji in Toyote so zakon.

• Zelo praktičen in poceni fotelj.

• Osnovna šola. Ko deklice dobijo prvo menstruacijo, se morajo zakriti, tako ostane do njihove smrti.

Otok je presenetljiv, saj kljub svoji majhnosti ponuja tako botanično raznovrstnost, da je to nemogoče na kratko opisati. Visoke gore, bogate barve kamnin, globoki kanjoni, sipine, čudoviti koralni grebeni, velike planote in kraške votline s fantastičnimi apnenčastimi skulpturami.

Kar pa otok najbolj krasi, so prijazni in ustrežljivi domačini (beri moški), saj z ženskami skorajda ne prideš v stik. Obiskali smo tudi njihovo osnovno šolo, kjer mali domačini pridobivajo znanje, ki pa ga žal ne bodo mogli izkoristiti, saj velika večina prebivalcev otoka nikoli ne zapusti.

PREBIVALCI SOCOTRE

Na Socotri je življenjski cikel enak že tisočletja – ženske brez vseh pravic, matere z več kot desetimi otroki, skromna hrana (ribe in riž), v enem prostoru živi celotna družina, ni

elektrike ... Pa kljub vsemu nismo videli žalostnih otrok. So samo malo umazani, a razigrani in neskončno zadovoljni.

Socotra je dežela močnih, ponosnih in poštenih ljudi, ki znajo ceniti naravo, jemati od nje, kar jim daje – znajo živeti življenje srečnih ljudi. Čas zanje nima velike vrednosti, družina in dom sta jim bistvo življenja. Narava je del njih in oni so del narave.

Na potovanje smo se odpravili februarja, za celotno pot smo potrebovali dva tedna. Na otoku smo preživeli devet čudovitih dni, kar pa popolnoma zadostuje. Seveda, če so domačini tvoji vodiči – drugače pravzaprav sploh ne gre.

Bilo je prečudovito, najbolj »odbito« potovanje do sedaj. Socotra Fedinhen – mafi muškela (ni problema). •

besedilo Mirko Osojnik, samostojni muzejski strokovni sodelavec, Koroški pokrajinski muzej – Muzej Ravne na Koroškem
foto Fototeka Koroškega pokrajinskega muzeja – Muzeja Ravne na Koroškem
vir zapisi v rubrikah Koroškega fužinarja (1951-1952)

ŽIVAHEN UTRIP NAŠEGA ŽELEZARSKEGA KRAJA V ZAČETKU PETDESETIH LET

Delavsko naselje Čečovje pospešeno raste (okoli 1952).

Ko je vigred leta 1951 prišla tudi v Mežiško dolino, so bile najbolj očitne spremembe napredka v Guštanju na Čečovju, kjer je hitro rastoče delavsko naselje pod košato Uršljo goro vsak mesec sproti pridobivalo na veljavi.

Postali bomo mesto – pogled na »fabriko« z obrobja Čečovja.

Postavljanje »majpama« na guštanjskem trgu (okoli 1952)

▲ Dom železarjev bo postal sodobni gostinski objekt.

▲ Na Javorniku pobirajo krompir.

Vzhodni del kraja je bil v tem času še bolj umirjen. Čečovje – prvo delavsko naselje v Guštanju je železarna začela graditi že leta 1947, štiri leta pozneje pa je prodnata terasa že lahko kaj pokazala. Na severu so drug ob drugem zrastle prvi štirje bloki; stanovalci in še posebno otroci smo jih radi poimenovali po zaporedju gradnje: »Jaz sem doma v prvem bloku, Peter pa stanuje v tretjem ...« Prvi in drugi blok s po osemnajstimi stanovanji so Gradisovi delavci dogradili leta 1948, tretjega s prav tako osemnajstimi stanovanji leta 1949. Istega leta je bil nared tudi četrti blok, ki je premogel kar 27 stanovanj. Štirim »ruskim« blokom (tako so jih poimenovali zaradi asketske opreme) se je na zahodu leta 1950 pridružil še peti blok – samski dom z 49 stanovanji, v letu 1951 pa je bil že tudi pod streho drugi samski dom – sedanjí sedež Upravne enote Ravne na Koroškem. Tudi na vzhodu so se leta 1951 že šopirili trije novi bloki. Šesti in sedmi blok s po 18 stanovanji, ki sta si stala nasproti, sta bila pripravljena za selitev že v letu 1950, leta 1951 pa so marljivi gradbinci dokončali tudi osmega, enonadstropnega, ki naj bi imel 12 stanovanj. Tudi Dom železarjev, zametek sodobnega gostinskega objekta, je bil že lepo viden na severnem robu čečovske terase.

Z obronkov Preškega vrha se je sprehajalcu ponujala lepa panorama mladega in hitro rastočega bodočega mesta, v ozadju pa je na severozahodni strani mirno godrnjala »mati fabrika«. Novi bloki so se seveda takrat bahali tudi s skladovnicami drv, takrat še niti pomisliti ni bilo mogoče na centralno ogrevanje z mazutom, kurilnim oljem ali zemeljskim plinom. Za četrtim blokom pa je bil leta 1951 še majhen vrtiček, poln visokega fižola. Poslopje samskega doma je bilo bleščeče belo, ne bi mu smeli kaj očitati, le zaves še ni bilo na njegovih oknih, bi porekle skrbne gospodinje. Pred šestim, sedmim in osmim blokom pa si leta 1952 že lahko videl prve zasnove lepih zelenic z zasajenimi grmovnicami ter listnatimi in iglastimi drevesi. V ozadju Čečovja si lahko s Preškega vrha videl tudi železarniške dimnike, nad njimi pa sta se bočila Stražišče in strma Strojna. Pod Čečovjem so v smeri Preškega vrha začeli

graditi tudi novi vodovod, ki je bil za tisti čas izjemna pridobitev našega kraja.

V dneh pred prvim majem pa je bilo v tistih časih vedno najbolj živahno na trgu, kjer so se vsako leto mrzlično pripravljali na dvig ogromnega mlaja, ki je potem dober mesec dni ali pa tudi nekaj več pred častitljivo Ringovo hišo (danes je na njenem mestu raven-ska pošta!) veličastno opozarjal na svojo prisotnost in na pomen najpomembnejšega delavskega praznika. Ob mlaju, pa domače »majpamu«, se je ob dvigovanju v trgu zbralo toliko močnih mož, da je bilo kar težko razbrati, kdo je tam zato, ker bi resnično rad pomagal, kdo pa le zato, da bi pasel zijala in »kibiciral« krepke možake. Večina pa jih je tako in tako prišla na ogled iz Lečnikove gostilne, ki je tudi že v petdesetih letih prejšnjega stoletja slovela po izborni jedači in pijači.

Leta 1951 so guštanjski godbeniki ugotovili, da imajo dovolj stalnih težav s prostori za vadbo, saj so jih kar naprej nekam preganjali. Takoj po končani vojni so začeli vaditi v društveni sobi pri Hladeju na sejmišču, od tam pa so jih pregnali v leseno fabriško pisarniško barako. Tretji vadbeni prostor jim je postal »grofova vila«. Ko so zaradi izgradnje železarne podrli tudi to stavbo, so se člani naše »pleh muzike« preselili leta 1949 v Gradisovo barako. Tudi tu jih niso pustili pri miru, zato so, žal le kratek čas, vadili v stari osnovni šoli. Še pred koncem leta so tudi na šoli potegnili kratko in preostal jim je le še Titov dom, današnji dom kulture. To je naše vrle muzikante tako ujezilo, da so se odločili zgraditi lastni, montažni glasbeni dom. Julija 1951 so začeli dela tik za kulturnim domom. V tem obdobju pa je bilo resnično najbolj mirno in spokojno na vzhodnem obrobju Guštanja. Nikjer še ni bilo niti sledu o novem naselju na Javorniku. Na javorniških poljih so pridno pobirali krompir, krave pa so se brezskrbno pasle na tedanjem gospodarskem posestvu in več kot prepričljivo potrjevale mirno jesensko idilo vzhodnega obrobja našega, takrat še zelo majhnega kraja. ●

PTIČJI ŠPIK

Domači vrabec,
mali vrabec,
poznam njegov čiv čiv
ali tudi čiv živ živ.

Tja po koncu hude zime,
tu, sredi mrzle klime,
pravi eden čiv čiv čiv,
drugi: »Hej, prijatelj, si še živ?«

Pravijo, da ga poznajo.
Ampak, kar tako – za vajo,
ni vsak vrabček naš,
več jih je. Jih ti poznaš?

Poljski, travniški in še kateri.
Le po barvi se jih meri.
Drugačna barva tu in tam,
še jaz zares vseh ne poznam.

Naš, domači se človeka
navajal je od pamtiveka.
Se domačih grmov, trat drži,
a tega mu zamerit' ni.

Se v jatah zadržuje,
posebej gnezdo si osnuje.
Od hiše ne prav daleč proč,
a njegov živ žav je nemogoč.

Zjutraj, še preden oči odpremo,
preden sončece uzremo,
jata povzroči tak hrup,
da včasih grabi me obup.

A jim tega ne zamerim,
ker drugače živelj merim.
Bolje, da oni me zbudé,
kot siten sosed. To se ve.

Enkrat opazujem tele ptiče,
okretne, glasne fičfiriče.
Se premaknem malce hitreje,
vsi izginejo med veje.

Videti nikogar ni,
kot izumrlo se mi zdi.
Šment, le kam so šli?
Še čivka slišat' ni.

Iznajdljiv in spreten, primaruha,
žuželk se loti, tudi kruha
in zrnja, če kje kaj dobi,
kar pač je, da preživi.

Ker ima dovolj srca,
celo pod mizo mi skaklja.
To mi je zares všeč.
Pa, kaj hotel bi še več?

Čeprav ni lovec,
je strokovnjak za streljanje kozlov.

Seks z ženo je kot kava iz avtomata:
če ni druge, je tudi ta dobra.

Zaključki se zaključijo šele doma.

Sprejela ga je z obema rokama, odslovila z eno nogo.

Množiti je lažje kot deliti.

Nesreča ne pozna bančnih računov.

KARIKATURA

avtor Boter Špik

MODRUJEMO

Cilj vse znanosti ni vednost, marveč delovanje.
Aristotel

Znanost je iz nas naredila bogove,
še preden smo si zaslužili biti ljudje.
Jean Rostand

Sreča je, da je pred mano pot in to,
da vem, da je slast v tem, da grem!
Janez Menart

Upanje je sen budnih.
Aristotel

MOŽGANSKI KRIŽKRAŽ

AVTOR: DRAGO RONNER, ACRONI	OTROŠKA ČREVESNA GLISTA	NADLEGO- VANJE	ILOVICA, GLINA	IZDELO- VALEC SIRA	MESTNI PREDEL MARIBORA	DEPARTMA V FRANCJI (ALENCON)	AFRIŠKA ANTILOPA	AJDIČ JE SLOVENSKI SKLADA- TELJ.	ČEŠKI PISATELJ (JAN)	V ŠOP SPETI LASJE	PRIPRAVA ZA DRSENJE PO SNEGU	SARABANDA JE ŠPANSKI PLES.	NASAD OKOLI HIŠE	JAPONSKI REŽISER KUROSAVA	ENOVALEN- TNA ALKILNA SKUPINA	NEKDANJI AMERIŠKI BOKSAR CARNERA	
AMERIŠKA IGRALKA (JENNIFER)								MELODIČNI OKRASEK				DEL KRAV- JEGA ŽELODCA					
ITALIJAN- SKI SKLA- DATELJ (ANTONIO)								LADJA VLAČILEC SPOJINA ELEMENTA S KISKOM				ZAPUŠČINA					
ZAČETEK MISLI																	
ZNAK ZA ALUMINIJ			FR. NOGOM. (NICOLAS) MERKA KOVINA (ZNAK Ba)							ČUFAR TONE			GL. MESTO ITALIJE				PESEM FRANCETA PREŠERNA
KOST V PRSNEM KOŠU						ŠAMPION, PRVAK			LOVSKA PRIPRAVA ZA ZVERI								
GRM IVA				FRANCOSKI FILMSKI SNEMALEC (HENRI)	NOŽU PODOBNO ORODJE	IME VEČ REK V ANGLIJI	ČRNOPELA GAZELA			MIRAN ALIŠIČ					ZAČETEK, IZVOR	OMETALO, OMELO	UMIVALNIK
POČASEN ŠPANSKI PLES										SLOVENSKI SKLADA- TELJ (ALOJZ)	TOVARNA V ILIRSKI BISTRICI						
LAVABO JE UMIVALNIK.	NAŠ FILMSKI REŽISER (FRANCI)	KRAJ IN REKA NA HRVAŠKEM NAŠA DEN. ENOTA						KRAJ NA KOČEVSKEM	ANTIČNI BOJOTIJEK					STARA MATI			ZABAVEN DOGODEK
KONEC MISLI																	
LINO VENTURA			TOPOVSKO STRELJANJE											SESTRA OČETA ALI MATERE			
POVRŠINA, OBMOČJE						MANJŠI DEL OZEM- LJA						JADRANSKI OTOK					
ZEMLJIŠČE, KI NI POD VODO						SALIERI JE ITALIJANSKI SKLADATELJ.	BAJTA					ZABAVIŠ- ČNA ČETRTO LONDONA					